LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl.", Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/D., Dominikus - Zimmermannstr. 2.

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 21 (245)
Otrdien, 1949. g. 22. febr.
Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Čulītis. Galvenais redaktors K. Rabācs (šobrīd darbā neatrodas); galv. redaktora vietn. M. Čulītis. Redaktori: L. Bērziņš, B. Ķīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs. Redakcijas adrese: Günzburg/D., Dominikus - Zimmermannstr. 2 (tālrunis 84).

Albānija gatavojot karu pret Tito

Ieroču transporti no Maskavas
Bukarestā janvārī pieņemts plāns Tito iznīcināšanai

No Belgrades nāk uztraucošas ziņas. Nakti uz pagājušo sestdienu Albānijā sākusies masveidīga dienvidslavu apcietināšana. Tai pašā laikā „Kronos" ziņu aģentūra Londonā publicēja telegrammu par karaspēka un materiāla koncentrēšanu pie Dienvidslavijas — Albānijas robežas. Tiklab karaļa Pētera, kā Tito piekritēju aprindās Londonā paredz, ka Maskava tuvākā laikā var uzsākt militāru darbību pret Tito. Pieminētā aģentūra sakās arī zinām, ka jau kopš divi mēnešiem Padomju Savienība nepārtraukti transportē uz Albānijas ostām ieročus un munīciju.

No Albānijas galvaspilsētas svētdien vēstīja, ka tur atklāta un apcietināta liela dienvidslavu spiegu organizācija. Maskavas radio un prese par Tito un Dienvidslaviju zīmīgi klusē. Kopainu papildina angļu un amerikāņu prese, kas kopš dažām dienām veltījusi vairākus visai ievērojamus rakstus Tito un Staļina attieksmēm. „New York Herald Tribune" ievadnieki brāļi Alsopi un pazīstamais Džons Gunters savos rakstos pauž pārliecību, ka Maskavai laikam nekas cits neatliks, kā lietot pret Tito varu.

Lai neizceltos negribēti lieli starptautiski sarežģījumi, jau sen paredz, ka Padomju Savienība tādā gadījumā pati Dienvidslavijai neuzbruktu, bet inscenētu karu ar Albāniju. Šāda militāra sadursme ļoti atvieglinātu arī Grieķijas partizānu darbību un to varētu viegli paplašināt, iesaistot arī Bulgāriju un Rumāniju. Par šo abu pēdējo valstu izturēšanos pret Tito režīmu nesen žēlojās serbu iekš. min., apvainojot Bulgārijas un Rumānijas sūtniecību Belgradē, ka tās slepeni ieved Dienvidslavijā Maskavas sabotierus. 20 šādu aģentu pagājušā nedēļā dienvidslavu slepenā policija uz ministra Rankoviča pavēli apcietināja.

„Kamēr Staļins izstiepj draudzīgu roku pret ASV un Maskava skaļi reklāmē mieru, Kremļa diktātors kopā ar saviem tuvākajiem palīgiem sagatavo Dienvidslavijas atgūšanu varas līdzekļiem", raksta Džozefs Alsops „New York Herald Tribune". „Austrumeiropas saimniecības ūnija un Višinska veselošanās Karlovi Varos arī domāta galvenokārt izslīdējušā satelīta atkalatgūšanai," turpina Alsops.

„Tito iznīcināšanas plāni tika izstrādāti un pieņemti jau janvāra mēnesī Bukarestā. Tie paredzēja pirmajā daļā Belgrades režīma sagraušanu no iekšpuses. Tagad Maskava spiesta atzīt, ka šis gājiens nav izdevies un nesola panākumus arī tuvākajā nākotnē. Tito policijas ministrs Aleksandrs Rankovičs prot savu lietu. Viņš nekavējoties apcietināja abus galvenos kominforma aģentus Dienvidslavijā Zujoviču un Hebranku. Tito bez žēlastības iztīrīja arī savu tuvāko apkārtni no iespējamiem nodevējiem. Arī provinces augstāko ierēdņu vidū Rankovičs „izcēla" bīstamos," saka Alsops.

„Vislielākos grūtumus Tito sagādā Maskavas saimniecības blokāde. Par spīti tai dienvidslavu saimniecības plānošanas vadītājs Boriss Kidriks attīsta lielu rosību. Viņš organizē trūkstošās izejvielas un gatavos produktus, kur vien var. Tiklab angļi, kā amerikāņi šos Kidrika pūliņus pēc iespējas atbalsta. Tā, piem., nesen Triestā pienāca vairāki tankkuģi ar tik nepieciešamo benzīnu un eļļu. ASV pirms divi mēnešiem atbrīvoto Dienvidslavijas zelta fondu Tito tagad glābj, kas glābjams un mēģina attīstīt Dienvidslavijas iekšējo rūpniecību, kurai izejvielu netrūkst. Ja izdotos parakstīt ar rietumiem visus tos saimniecības līgumus, par kuriem pašreiz diskutē Belgradē un Londonā, tad Dienvidslavija varētu īsā laikā attīstīties par bagātu zemi. Vara, antimona, bauksita un alvas krājumi tur ir ļoti ievērojami un nepieciešami vajadzīgi Rietumeiropas saimniecībai. Tito tomēr nevar savu rūpniecību attīstīt ar tik lielu nevērību pret tautas masu labklājību, kā to atļaujas Staļins. Tito proklamētais komūnisms sola tautai zināmu dzīves standarta minimu un tas jādod, jo citādi Dienvidslavijas diktātora popularitāte zudīs īsā laikā," secina Herald Tribune".

Beidzot Alsops pauž pārliecību, ka samierināšanās Tito un Staļina starpā nevar notikt. Kamēr Staļins dzīvs, Tito ceļa atpakaļ uz Kremli nav.

„Bet Tito lielā izdevība nāks pēc Staļina nāves," saka Alsops. „Iekšējā cīņa Kremlī, kas tādā gadījumā nenovēršami izcelsies, būs arī cīņa starp ortodokso staļinismu un jaunā veida Tito doktrīnu. Ja Tito komūnisms uzvar, viņš pats var kļūt par Maskavas valdnieku. Bet kamēr Staļins dzīvs — nobeidz Alsops, Tito ir tikai viens logs, pa kuru skatīties pēc palīdzības — uz rietumiem".

BBC, DM, NYHT

ERP vai reparācijas

Štutgartes raidītājs svētdien ziņoja, neminot savas informācijas avotus, ka Rietumeiropas valstīm vajadzēs izšķirties vai nu par reparācijām no Vācijas vai Maršala plāna palīdzību. Abas lietas neesot savienojamas. Savienotās Valstis esot ieinteresētas, lai Eiropas jaunuzbūvē piedalās arī Vācija. Bet to kavējot reparācijas.

AP savukārt ziņo, ka senāta ārlietu komisijas slepenā sēdē ierosināts, lai ASV atpērk Vācijas reparācijas, tad Vašingtona vienīgā varēs noteikt par vācu fabrikām. Pēc tās pašas aģentūras informācijas, vairāki senātori asi kritizējuši Lielbritanijas un Francijas rīcību, kas noraidot katru revīziju par vācu fabriku demontāžām, bet tai pašā laikā atļauj reparāciju maksājumos Padomju Savienībai izvest svarīgas mašīnas no Rietumvācijas. Št, AZ

Totālitārajās valstīs kristīgos vajā tāpat kā Nerona laikā

Vairāk nekā 250.00 ticīgo svētdien priekšpusdienā sapulcējās Sv. Pētera laukumā Romā, lai piedalītos Itālijas katoļu akcijas organizētajā protesta demonstrācijā. Dalībnieku vidū atradās arī ministru prezidents de Gasperi ar vairākiem valdības locekļiem un ievērojami itaļu sabiedrības pārstāvji. Pēc svinīgās mesas demonstrantus no Sv. Pētera bazņīcas balkona itaļu valodā uzrunāja pāvests Pijs XII.

„Ir raksturīga parādība visiem vajāšanas laikiem," uzrunas sākumā teica pāvests, „ka attiecīgās varas mēģina savus upurus iznīcināt ne vien fiziski, bet pataisa tos arī par valsts ienaidniekiem. Spriedums pret kardināli Mincenti nav nejaušība, bet uzskatāms par locekli to naidīgo aktu virknē, kas vērsti pret kristīgo baznīcu. Totālitārajās valstīs katoļiem tagad jāpārdzīvo tas, ko tie jau izcietuši Nerona laikā. Vai mēs varam samierināties, ja kristīgo baznīcu ar varu atraisa no Romas? Vai mēs varam samierināties, ja bīskapus sēdina cietumos, priesteriem aizliedz runāt un vecākiem neļauj bērniem mācīt reliģiju?" Uz visiem jautājumiem no simttūkstoš ļaužu mutēm atskanēja skaļš nē. Uzrunas beigās pāvests paziņoja, ka Vatikāns nepametīs kardināli Mincenti savam liktenim, bet turpinās par to atgādināt pasaules sirdsapziņai.

Demonstrācijas svētdien notika arī Budapeštā. Komūnisti ar tām vēlējās protestēt pret iejaukšanos „Ungārijas iekšējās lietās", ko izraisījis Mincenti process. Ārzemju žurnālistiem sestdien izdalīja tā saucamo Melno grāmatu, kurā iespiesta tiesas gaita un kardināļa atzīšanās. Ceļā uz Ņujorku pašreiz atrodas ASV sūtnis Ungārijā Čeipins. Šērburgā preses pārstāvjiem viņš izteicās, ka kardināļa Mincenti process bija skaidra „justicijas komēdija".

Neptuna šāviņi ASV flotes manevros

Pirmdienas rīta ausmā Atlantijas okeana ostas atstāja 120 ASV karakuģi, kas piedalīsies trīs nedēļu ilgos flotes manevros. Tie būs lielākie, kādi jebkad notikuši Savienoto Valstu vēsturē. Milzu eskadrā ietilpst jaunais lidmašīnu bazes kuģis „Franklin Delano Roosevelt", pasaules lielākais kaujas kuģis „Missouri" un vairāki smagie kreiseri. Manevrus komandē admirālis Blendijs, kas savā laikā vadīja arī atombumbu eksperimentus Bikini salā. Pirmoreiz bez 45.000 amerikāņu jūrniekiem uz kaujas kuģiem atrodas arī kanādiešu flotes vienības. Manevru laikā notiks vairāki uzbrukumi ostām un invāzijas operācijas. Nometis arī „atombumbu", pie kam pirmoreiz izmēģinās speciālos „Neptuna šāviņus", kuru iedarbība līdzinās aviācijas bumbām. Plašos apmēros izmēģinās ar radio vadāmās tālšāviņu raķetes. Marta vidū šie Atlantika manevri turpināsies Vidusjūrā. BB

Vai Baltijas valstis nepieaicinās Eiropas padomē?

Piektdien Briselē sanāks pilnsapulce

Piektdien Briselē sanāks Eiropas padomes pilnsapulce. Tajā aicidzām Padomju Savienības satelītvalstīm un okupētajiem apgabaliem eksilā nav savu valdību, tad, kā BBC ziņo, ielūgti šo zemju demokratisko partiju pārstāvji. Šobrīd trūkst ziņu, vai šai asamblejā piedalīsies arī Baltijas valstu pārstāvji, lai gan ne formāli, nedz faktiski pret šādu pieaicināšanu nekādu iemeslu nav. Pilnsapulces galvenie vadītāji būs Vinstons Čerčils un Beļģijas premjērs un ārlietu ministrs Pols Anrī Spāks.

Doma par vienotās Eiropas valdību nav jauna. Tās lielie cīnītāji kopš franču revolūcijas laikiem ir filozofs Voltērs un Tautu Savienības dvēsele Aristīds Briāns. Kad pirms divi gadiem Vinstons Čerčils Cīriches universitātes aulā aicināja Eiropas labākos spēkus apvienoties un īstenot seno domu par Eiropas vienību, tas daudziem šķita tikai nereālizējams sapnis. Ko gadu simteņos nebija spējuši vecā kontinenta garīgie un laicīgie valdnieki, tagad sekmējuši mūsdienu īpatnējie politiskie apstākļi. Pasaules un it īpaši Eiropas sašķelšana divi daļās, Padomju Savienības nepārprotami imperiālistiskā un naidīgā nostāja pret rietumu kultūru, kā arī visu eiropiešu neremdināmais izsalkums pēc miera un labākiem dzīves apstākļiem, panācis nepilnos divi gados vairāk, kā to spējuši divi lielākie tiranni, kas Eiropā, kaut vai uz laiku, panākuši īslaicīgu politisko apvienošanos un saimniecības plānošanu — Napoleons un Hitlers. Staļina nepārprotamo draudu priekšā radās Maršala plāns. No Maršala plāna savukārt attīstījusies Eiropas padome, kas piektdien Briselē sāks pirmās pilnsapulces sēdes.

Tas būs vēl viens nedrošs un uzmanīgs solis ceļā uz vienoto Eiropu. Bet šis solis liekas esam reālitāte, jo tas īstenībā balstās uz jau pastāvošo Rietumeiropas saimniecības ūniju, ko radījis Maršala plāns. Pagājušo ceturtdien liela daļa to vadošo Rietumeiropas politiķu ar Polu Anrī Spāku priekšgalā, kas piektdien pulcēsies Briselē. Muetas pilī Parīzē izveidoja Eiropas jauno saimniecisko mugurkaulu tam brīdim, kad beigsies Maršala plāna palīdzība. 19 nāciju pārstāvji izraudzīja 8 vīru Eiropas „saimniecības ministru kabinetu". Šo iestādījumu oficiāli nosauca par „konsultātivo ministru grupu", un tā sastādās no Lielbritanijas, Francijas, Itālijas, Holandes, Zviedrijas, Turcijas un Beļģijas valdību ministriem. Par šī 8 vīru Eiropas saimniecības kabineta premjēru vienbalsīgi ievēlēja Beļģijas ministru prezidentu Spāku. Pēc oficiālā komunikē izdošanas mazajā Muetas pilī, Itālijas pārstāvis grāfs Sforca presei teica: „Šī konsultātīvā padome Maršala plāna valstu grupai īstenībā ir baze nākamai Eiropas valdībai."

Svarīgs fakts ir tas, ka tiklab šīs saimniecības padomes priekšsēdis, kā arī nākamās Eiropas padomes puslīdz drošais prezidents, ir Pols Anrī Spāks. Viņš jau ir Maršala plāna eksekūtīvpadomes prezidents. Tā viena vīra rokās, kas jau kopš 1940. gada eksildarbības Londonā pazīstams kā Eiropas ūnijas domas paudējs, ielikta reāla vara un spēks, lai pārvarētu kaut daļu no tām grūtībām, ar kurām velti cīnījās Briāns un tik daudzi citi valstsvīri.

(Beigas 3. lpp.)

ĪDENS IEROSINA PACIFIKA PAKTU

NORVĒĢIJAS SOCIĀLDEMOKRATI IZŠĶIRUŠIES PAR SADARBĪBU AR RIETUMIEM

Kopš 14 dienām politiskās pasaules uzmanības centrā nostājusies mazā Norvēģija. Langes sarunas Vašingtonā un Londonā, Maskavas piedāvātais neuzbrukšanas līgums un Oslo eventuālē pievienošanās Atlantika paktam radījusi plašas pārrunas un spekulācijas. Pa daļai tās apklusinājis norvēģu sociāldemokratu partijas kongress, kas svētdien vienbalsīgi akceptējis Langes ārpolitiku un iestājies par „ciešu sadarbību ar rietumiem". Par izšķiršanos pievienoties Atlantika paktam Norvēģijas parlaments laikam lems vēl šonedēļ. Otra svariga ziņa pasauli aplidoja svētdien — agrākais britu ārlietu ministrs Īdens, kas pašreiz viesojas Austrālijā, ierosinājis parakstīt Pacifika paktu.

Blakus Vidusjūras paktam, par kuru tik ārlietu ministrs Sadaks jau ievadījis sarunas Londonā un Parīzē, aizsardzības stiprināšana Klusajā okeanā ir otrs svarīgākais ierosinājums, kas parādījies pie politiskā apvāršņa. Runāts par to jau gan agrāk, bet Īdena oficiālais ierosinājums tagad to ievadījis darba kārtībā. Lai gan šobrīd agrākais britu ārlietu ministrs neieņem nekādu amatu valdībā, kā ietekmīgās konservātīvo partijas pārstāvim tam tomēr ir zināms svars Londonā. Īdens norādīja, ka Pacifika paktu noteikti atbalstīs arī Lielbritanija.

Atgriežoties pie Atlantika pakta, sestdienas un svētdienas sociāldemokratu kongress Oslo skaidri parādījis, kurā pusē nosvērusies Norvēģija. Pēc ārlietu ministra Langes referāta par sarunām Vašingtonā un Londonā, jau sestdien ar 329 pret 35 balsīm kongress pieņēma rezolūciju par sadarbību ar rietumvalstīm. Svētdien šo rezolūciju atsauca, pēc kam sekoja vienbalsīgs lēmums par orientāciju uz rietumiem. Rezolūcijas turpinājumā Norvēģijas sociāldemokrati gan izsakās par sadarbību arī ar pārējām ziemeļvalstīm, bet tai pašā laikā konstatē, ka Skandināvijas aizsardzības ūnija šobrīd nav savienojama ar Atlantika paktu. Kongresā kā viesi piedalījās arī Zviedrijas un Dānijas ministru prezidents un Somijas sociāldemokratu pārstāvji.

Balsošanas rezultāti Oslo radījuši lielu ievērību Dānijā. Kopenhāgenas laikraksti atzīst, ka dāņu tautai tagad jāizšķiras, ko darīt, jo Skandināvijas aizsardzības ūnija vismaz pagaidām nav reālizējama. „Berlinske Tidende" konstatē, ka Kopenhāgenai jau visā drīzumā vajadzēs izlemties vai nu par Atlantika paktu vai bezieroču neitrālitāti. Kamēr dāņu sociāldemokratu nostāja pagaidām nav zināma, konservātīvie un pārējās labā virziena partijas iestājas par sadarbību ar rietumvalstīm.

Politiskās aprindas Londonā spriež, ka ātri izšķirties Langi pamudināja divi apstākļi, pirmkārt, Norvēģija zina, ko nozīmē svešas varas okupācija un, otrkārt, apvērsums Čechoslovakijā pierādījis, no kuras puses gaidāmas briesmas. Bet cik liela vērtība ir Padomju Savienības neuzbrukšanas līgumiem, to pieredzēja Somija, Latvija, Lietuva, Igaunija un Polija, konstatē BBC politiskais komentātors. Lai gan Norvēģija ir maza valsts, raksta Skrutetors „Sunday Times", tai tomēr ir lielākā tirdzniecības flote Eiropā. Kā jūras braucēju tautai norvēģiem ir plašāks skats un plašāka perspektīva, kas pamudinājusi tos nosvērties uz rietumiem.

Diplomātiskas apspriedes risinās arī Parīzē. Pagājušās nedēļas beigās ārlietu ministrs Šumāns pieņēma Turcijas ārlietu ministru Sadaku un Grieķijas ārpolitikas vadītāju Caldarisu. Labi informētas aprindas izsakās, ka runa bijusi par Vidusjūras paktu. Pēc vizītes pie Šumāna Caldariss preses pārstāvjiem lakoniski paskaidrojis: „Es esmu pārliecināts, ka Atlantika paktam jāpiesaista arī Vidusjūras pakts." BBC

VAI KRIEVI MĪKSTINĀS BERLĪNES BLOKĀDI?

RIAS raidītājs ziņo, ka padomju okupācijas dzelzceļu pārvalde paredzējusi jaunajā sarakstā divi tiešus vilcienus no Berlīnes uz Rietumvāciju — vienu uz Rūras apgabalu, otru uz Mincheni. Pārbaudot pieprasīts, vai nav ieviesusies drukas kļūda. Krievi apstiprinājuši, ka šie vilcieni paredzēti, nesakot, kad tie sāks satiksmi.

Sarkanarmieši nolaupījuši 31 vagonu

Pēc pasakas izklausās notikums, kas norisinājās pagājušo ceturtdien Burgrūbā, Ziemeļbavārijā. Visiem par lielu pārsteigumu no padomju okupācijas joslas pēkšņi iebraukusi lokomotīve, lai gan dzelzceļsatiksme ar to jau sen pārtraukta. Tā piebraukusi klāt 33 tukšiem vagoniem, kas bijuši pa daļai bojāti, pieāķējusi 31 klāt un pēc tam netraucēta aizbraukusi pāri joslu robežām. Pēc aculiecinieku izteicieniem, uz lokomotīves atradušies vairāki austrumu policisti un sarkanarmieši. Citi, kas notikumu redzējuši, apgalvo, ka tur bijuši arī tuvējās Širnicas stacijas dzelzceļnieki.

Par notikumu nekavējoties ziņots amerikāņu militārai pārvaldei. Bavārijas policija paskaidro, ka tukšo vagonu aizvešanu tā nevarējusi aizkavēt, jo ziņojumu saņēmusi tikai tad, kad lokomotīve ar visu laupījumu jau atradusies krievu pusē. Burgrūbas dzelzceļa stacijā atrodas ap 100 metru no padomju joslas. Lai nodrošinātos pret visādiem pārsteigumiem, pirmais un pēdējais tukšais vagons bijis nocelts no sliedēm. Bez tam dzelzceļu pārvalde bija devusi rīkojumu nomontēt nelielā posmā arī sliedes. Tās slepeni salabojuši dzelzceļnieki no padomju joslas un laikam arī uzcēluši vagonus. Lokomotīvei, kas ieradās pēc tukšajiem vagoniem, vairs nebija nekādu grūtumu aizvest laupījumu. AZ

Pasaulē var nodrošināt mieru vairāk simts gadiem

Britu ārlietu ministrs Bevins sestdien teica runu transportstrādnieku sanāksmē Bristolē, kurā pasvītroja, ka Atlantika paktā apvienotās valstis var nodrošināt pasaulē mieru vairāk simts gadiem. Šī apvienība nav domāta agresīviem nolūkiem, bet tikai pašaizsardzībai. „Ja mēs savu darbu beigsim ar labiem rezultātiem un nestalgāsim veltīgi no vienas konferences uz otru," teica Bevins, „tad būsim savu mērķi sasnieguši. Lausim, lai austrumi iet savu ceļu, bet mēs iesim savu."

Runas turpinājumā britu ārlietu ministrs norādīja, ka Austrumeiropā nav palicis nekā no tās demokratijas, kādu pazīst angļi. Ārlietu ministrija katru dienu saņemot informāciju, ka austrumos cilvēkus apcietina un aizved un vēlāk par viņiem vairs nav nekādu ziņu. BBC

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 21 (245) 1949. g. 22. februārī
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

„VEIKLIE ZĒNĪ"

Brazilijā kāds latvietis apprecējis bagāta vīra meitu, nodibinājis filmu sabiedrību, izsaimniekojis sievas pūru, sataisījis lielus parādus un aizbēdzis nezināmā virzienā. Venecuēlā kāds latvietis iegrābis valsts kasē un pazudis bez vēsts. Kanādā kādam latvietim it kā būšot jāstājas tiesas priekšā par lielāku naudas summu izblēdīšanu. Mums radusies bīstama tendence, to dzirdot, paraustīt plecus un vienaldzīgi noteikt: „Skat' vien, kur veikli zēni."

Bet to var teikt tikai tad, ja aizmirst, ka sods, no kā šie „veiklie zēni" pa laikam prot izvairīties, toties ķeŗ tos, kas nemaz nav veikli un kas arī nemaz nav sodu pelnījuši. Jo — lūk — tālo zemju laikraksti tādos gadījumos neziņo vis, ka noziegumu izdarījis Jānis, Pēteris vai Miķelis, bet ziņo, ka to izdarījis latviešu iecelotājs.

Mēs esam nelaimīgos apstākļos. Mums netic. Mums ir tik daudz ienaidnieku, kas apgalvojuši un turpina apgalvot, ka DP ir dienas zagļi, ka DP ir fašisti ka DP vispār ir nelietojams elements, ka rezultātā viens otrs no tiem, kas nevēlas lietas būtībā iedziļināties, arī tic tam, ko šie ienaidnieki stāsta. Un nav šaubu par to, ka viņi prot lieliski izpūst katru sīkāko gadījumu, kas runā mums par labu. Pietiek paraudzīties Vācijā, kur arī tie vācieši, kam nebūtu ne mazākā iemesla turēt labu prātu uz ārzemniekiem, gluži vienkārši atsakās ticēt apgalvojumiem vai pat statistikai, bet paliek pie sava uzskata, ka ik otrs DP ir ja ne laupītājs, tad vismaz melnā tirgus varonis. Tas ir tāpēc, ka samērā nedaudzi politiķi no šādas nostājas var izsist sev kapitālu.

Un tādēļ ir bīstami teikt: „Paskat' vien, kur veikli zēni." Mums pašiem, kaut arī tas būtu grūtāk nekā jebkādos citos apstākļos, ir jācenšas rūpēties par to, lai vismaz pirmajā sākumā no nometnēm neizkļūtu un mūs „nereprezentētu" tādi elementi, par kuriem būtu aizdomas, ka tiem varētu pielipt nauda pie pirkstiem vai ka tie citādā veidā varētu sagandēt latviešu labu slavu.

Ja būsim atklāti paši pret sevi, tad taču nevarēsim noliegt, ka ar ļoti maz izņēmumiem šie elementi ir zināmi. Vismaz katrā nometnē ir pazīstami tie ļaudis, kas uz likumu skatās tikai kā uz sīku šķēršļi, kuŗa pārvarēšana ir sports, vai kam pie pirkstiem lipusi sveša nauda vai svešas mantas.

Ir radies zināmā mērā nerakstīts trimdas likums, ka „pašu lietas jākārto pašiem", un tikmēr, kamēr esam vairāk vai mazāk izolēti nometnēs, tas daudzos gadījumos var būt arī pareizākais. Bet vai tad, ja šādi „pašu starpā sargātie" sāk lauzties uz plašākiem ūdeņiem, kur tie var sagandēt visu latviešu lietu, tomēr nebūtu pareizi aizlikt viņiem šķēršskokus priekšā, lai tie netiktu prom tikmēr, kamēr prom tikuši arī noteikti nevainojami un kārtīgi darba cilvēki? Līdzšinējā prakse rāda, ka pa laikam notiek tieši pretējais, par spīti tam, ka nevar izcelot neviens cilvēks, kas nav ieguvis labu atsauksmi no nometnes vadības. Nav jau vajadzīgs, lai nometnes komiteja tūlīt skrietu pie sveštautiešiem ar denunciācijām — pietiktu, ja tā nopietni, bet katēgoriski pateiktu vienam otram: „Jūs, kungs, šai nometnē dzīvodams, esat pierādījis, ka likuma ievērošana nav jūsu stiprā puse — esiet tik labs un pagaidām izcelošanai nepiesakieties, ja nevēlaties, lai mēs jūsu izdarības ceļam oficiālā gaismā!" Vismaz vienam otram šāda pagaidīšana nekaitētu ne mazākā mērā, jo ir taču zināms, ka suns spalvu met, bet ne tikumu. — „Veiklie zēni" arī nē.

Aleksandrs Liepa

DP problēmai veltīts laikraksts

YMCAs galvenā štāba laikraksts „World Communique", kas iznāk Ženēvā, februāŗa numuru veltījis tikai DP jautājumam, ar daudz ākaistiem uzņēmumiem un plašiem rakstiem vispusīgi apgaismodams DP problēmu un DP izvietošanas jautājumu. Citu materiālu vidū šai žurnālā ievietots daudzu organizāciju parakstīts aicinājums pasaules tautām dot patvērumu tiem, kas palikuši bez savas mājas. Tālāk seko plašs raksts ar ļoti daudz uzņēmumiem un virsrakstu: „Miljoni repatriējušies, bet . . . miljons gaida izvietošanu". Citu rakstu vidū lasāms arī YMCAs un YWCAs vadītāju apmācības angļu joslas direktora latvieša B. Radziņa raksts par pārvietotām personām.

Šķiršanās no koptiem nadziņiem

VĒSTULE LATVIJAI NO KANĀDAS

Visu mūžu neaizmirsīšu mirkli, kad Kanādā man iedeva zīmīti ar darba devēja vārdu un adresi: „Mrs. Geo Loveless, 207 Windsor Ave, London/Ontario". Nedrošiem pirkstiem saņēmu mazo lapiņu un lūdzu Dievu, kaut varētu ar šiem cilvēkiem sadzīvot. Gaidot aizbraukšanu, ņēmu vīlīti un šķīros no saviem diezgan pagarajiem nadziņiem, ne skumdama, ne arī lolodama cerības.

Tālākais viss norisinājās trakā steigā. No Toronto ar vilcienu uz Londonu, tad ar auto uz darba ministriju, kur tikpat ātri iepazīstināja ar jaunajiem kungiem. Sēžot mašīnā un apskatot kundzi, man apžilba acis. Viņai bija zaļš kostīms, sarkans mētelis, pelēka cepure un melna somiņa. Kurpes neredzēju, jo kājās bija sarkanas galošas. Bet acis bija tādas mīļigas un tās jau ir dvēseles spogulis. Kungs bija melnīgsnējs, īsts amerikāņu tips un tikai teica „Welcome". Pa ceļam man vēl noprasīja, vai es spēlējot klavieres. Domāju, še tev mājkalpotāja, būtu prasījis, vai protu putru vārīt, bet šis par klavierēm. Braucu taču par „šrubētāju".

Kungi pēc dažām stundām aizbrauca uz Ņujorku, atstādami mani vienu ar veco kundzi un divām meitām. Pateica, lai trīs dienas atpūšos. Ko nu pūtīsies, sāku tūlīt apskatīties, ko varētu padarīt. Vecā kundze saka, — ko nu, bērns, jūs jau nogurusi no ceļa . . Domāju, ka tu zinātu, kāds man nemiers iekšā, par nogurumu ne domas!

Tagad no tā laika jau pagājušas nedēļas. Ar saimniekiem esmu apradusi un apmierināta. Kungam pieder lielākais trauku veikals visā Londonā. Alga man, kā visām meitenēm, 40 dolaru mēnesī, bet, sākot ar februāri, būšot lielāka. Bija kauns prasīt, par cik, bet ilgi jau vairs nav jāgaida.

Pirmā laikā tiešām domāju, ka man maksās gluži vai par neko, bet tagad, kad esmu visu māju izpētījusi un visus darbus iedalījusi un strādāju, kā saka, „pēc plāna un grafikas", sanāk tomēr diezgan ko rauties. Māja kā piebāzta porcelāna un kristalla traukiem, tā ka man bailes, ka tik ko nesasitu. Kungs gan mani nomierināja, ka drīkstot sist visu, izņemot vienu vienīgu šķīvi.

Lielākais brīnums visiem bija, kad pirms Jaungada nomazgāju visai mājai logus. Sākumā brīnījos, kā tie tik netīri, bet vēlāk man pastāstīja, ka šeit logus mazgājot tikai no iekšpuses. Ārpusi reizi gadā nākot mazgāt īpašs mazgātājs.

Es neesmu ne palaidnīga, ne izlepusi meitene, bet viena cīņa man ir briesmīga, un proti — ar naudu. Algu maksā divas reizes mēnesī, 5. un 20. datumā. Šīs dienas gaidu ļoti, jo vienmēr kaut kā iznāk par „īsu" . . . Ir taču tik daudz lietu, ko visu laiku neesmu redzējusi un kuru tā kārojas. Cenšos gan sevi izmācīt. Vienreiz sapirkos šokolādi un nolēmu ēst, kamēr kļūs slikti, lai vairāk negribētos, bet kur nu vēderu piemānīsi. Slikti nekļuva, vēders sāpēja, bet šokolādes kārojas vēl joprojām, lai gan ne tik ļoti kā sākumā. Mana kundze nevar saprast, kā Vācijā varot dzert kaut ko citu, nevis īstu pupiņu kafiju. Daudz man viņiem nācās stāstīt par mūsu likteni un gaitām trimdā. Uz krieviem viņi ļoti noskaitušies un aicina savus draugus uzņemt nelaimīgos latviešu DP.

Londonā, Ontario, janvārī.

M. Vecpuise

Vācu prese par Paulu Brīvkalni

Minchenes dienas laikraksts „Die Abendzeitung" teātŗa un mūzikas nodaļā ievietojis sleju garu rakstu par mūsu operdziedātāju Paulu Brīvkalni, iespiežot arī viņas attēlu Salomes lomā. Pēc sekmīgās debijas Minchenes operā Brīvkalne aicināta dziedāt uz Diseldorfu. Laikraksts aprakstījis dziedones biografiju, mūzikālo izglītību un līdzšinējās gaitas Vācijā, piebilstot, ka par labo dziedājumu un tēlojumu Salomes lomā operas autors Richards Štrauss mākslinieciei piesūtījis savu fotografiju ar pašrocīgu parakstu un veltījumu. Laikrakstā reproducēta arī šī autogramma.

Izceļotāji
uz Ameriku un citām tālām zemēm!
Aizbraucot jūs varat pasūtināt
laikrakstu
LATVIJA
šeit pat Vācijā vai nu tieši apgādam, vai arī ar savas līdzšinējās nometnes pārstāvja starpniecību.

Lai jaunajās mājās nebūtu tūlīt jāizdod turienes nauda, kuŗas tur, droši vien, sākumā būs pamaz, samaksu varat izdarīt Vācijā par vairākiem mēnešiem uz priekšu. Abonements uz ārzemēm maksā DM 4,30 (ieskait. sūt. izdev.) par eksemplāru mēnesī.

Aizbraucot paziņojiet, ar kuŗu datumu lai laikrakstu šeit uzkrājam. Pēc ierašanās jaunajā dzīves vietā paziņojiet pa gaisa pastu savu adresi. Pēc tās saņemšanas sāksim laikrakstu sūtīt ar vēlamo n-ru.

LATVIJAS APGĀDS,
Günzburg/Do. Marktplatz 25.

Žīdu gaŗais ceļojums no Šanghajas uz Izraēlu

Ceļojumā apkārt pusei no zemes lodes devušies 489 žīdi, kas ir pirmie, ko IRO ved no apdraudētās Šanghajas tālajā Ķīnā uz Izraēlu. Ar kuģi tie brauks no Šanghajas uz Sanfrancisko, no turienes pa dzelzceļu šķērsām pāri Amerikas kontinentam, lai tad no austrumu piekrastes ostām atkal kuģos dotos tālāk uz Izraēlu. No šiem žīdiem 445 izšķīrušies par došanos uz Izraēlu, bet atlikušie 44 vēlas repatriēties uz zemēm, kur tie dzīvojuši agrāk. To vidū ir divi, kas repatriējas uz Poliju un viens uz Dienvidslaviju. Ceļam no Šanghajas uz Sanfrancisko nav izmantots parastais IRO kuģis, bet kāds armijas apgādes kuģis. Divi citi kuģi, kas veduši 1792 žīdu bēgļus no Šanghajas uz Izraēlu, braucot apkārt Afrikas dienvidgalam, šajās dienās ieradušies Neapolē.

TAUTIETIS TAUTIETIM

Latviešu Centrālā Komiteja atgādina, ka par izceļošanas iespējām gādā latviešu tautas kopība kā caur saviem organiem un pārstāvjiem, tā arī daudziem tautiešiem, kas nokļuvuši citās zemēs labākos dzīves apstākļos.

Bet visiem šādā ceļā galvojumus tomēr nevarēs sagādāt. Tāpat būs tādi, kam emigrācijas iespēju vispār nebūs slimības, vecuma un invaliditātes dēļ. Tāpēc LCK uzaicina ikvienu aizbraucēju nealzmirst savu pienākumu pret tautas kopību, ar kuŗas palīdzību viņš šādu galvojumu jau saņēmis vai turpmāk saņems, un, nonākdams jaunā dzīves vietā, daudz pūlēties, lai savukārt sagādātu galvojumu vismaz vienai citai ģimenei tāpat morāli un materiāli atbalstīt tos Eiropā palikušos tautiešus, kam bez tāda atbalsta būtu jāaiziet bojā.

No pusdienas līdz pusnaktij Neapolē

VĒSTULE LATVIJAI NO ITALIJAS

Via Roma ir kontrastainās pilsētas Neapoles greznākā iela, bet arī tur reizi pa reizei gājēju drēbēs iekeŗas noskrandis bērns, kas raud, lūdzas un neiet projām, kamēr nav izdiedelējis vismaz 5 liras. Italijā tagad nekā netrūkst, bet viss ir dārgs. Neapoles veikalos vīriešu kurpes maksā 7000 liru, uzvalka drāna ap 5000 liru metrā. Labi atalgots DP saņem 9000—15.000 liru mēnesī. Protams, viņš bez maksas arī paēdināts un izmitināts. Preces Neapoles lielāko veikalu skatlogos tādēļ domātas tikai turigajiem itaļiem, kas tiešām arī apģērbušies gaumīgi un moderni. Mazais cilvēciņš laimīgs, ka sestdienā var uzkārt kaklā bisi, lai kopā ar sievu un dēlēnu izbrauktu ārpus pilsētas šaut lielo gardumu — zvirbuļus. Mājās braucot, atkarībā no veiksmes, zēna pleca ir virvīte, kuŗā piesieti nošautie čivinātāji.

Neapole katrā ziņā ir skaista. Vispirms jau tādēļ vien, ka tur tik daudz un dažādu kontrastu. Palmu aleja jūras krastā, kur pievakarē čum un mudž staigātāji, ir kā jauka diena pret vecpilsētas nakti. Šī vecpilsēta ārzemniekam tomēr šķiet visinteresantākā. Liekas, ka tur būtu vai miljons dažādu veikaliņu. Virs viena šāda veikala durvīm piesiets liels cūkas gaļas gabals, kas žāvējas saulē, ik pusstundu kļūdams putekļaināks. Turpat blakus apelsīnu un citronu kalni, bet tālāk pilns vezums novārītu cūkas kājiņu. Mucās peld dzīvi pamatīga gaŗuma un resnuma zuši, klāt arī cena: 500 liru kilogramā. Tātad 50 amerikāņu cigaretes, jo par tām maksā ap 200 liru kārbiņā. Šokolāde, cepumi, pieminas lietiņas, zābaku ziede un dažādākie žurnāli — visas šīs mantas aizslīd gar acīm raibā juceklī. Ielās daudz dažādu tautību jūrnieku — balti, dzelteni un melni. Visvairāk viņu tomēr krodziņos.

Tikko cilvēks atkratījies no laivinieka, kas piedāvājas izvadāt pa jūru, lai Kapri salu redzētu tuvumā, kad jauns aicinājums mudina iegriezties restorānā „Kapri". Tas nabadzīga ārzemnieka makam tomēr par dārgu. Iegriežamies gan kādā citā — cenu ziņā piemērotākā krodziņā. Vīns tik zeltains kā saule. Arī galvas silda līdzīgi saulei. Kā lielu cepuri uz šķīvja mums uzliek picu — neapoliešu īpatnējo gardumu, līdzīgu pankūkai, kas cepta ar tomātiem un sieru. Cepšana notiek viesu acu priekšā. Kad nogaršoti arī spageti, tad, var teikt, ēsts viss, uz ko neapolietis tik lepns.

Gluži kā par biedinājumu ciemiņiem uz milzīgas vīna mucas uzrāpies kaķis, pagŗu simbols — mēs atkal ejam. Nu Neapolē jau ir pusnakts. Šur tur ielu stūros visā augumā uz ietves izlaidies guļ kāds vīrs vai sieviete. Laikam taču tie ir cilvēki bez pajumtes, kas turpat uz ielas sagaidīs saules lēktu. Gluži nevērīgi šiem gulētājiem gaŗām aizsteidzas kāda senjorīna vai senjora, tikpat melnām acīm kā šī nakts. Tās ir tikai dažas no ainām, kas veido Neapoles kontrastus.

Kam naudas daudz, tie aizbrauc uz Kapri, Pompeju vai arī apskata Vezuva krāteri. Nabadzīgam ebrauceējam tomēr pietiek ar to, ko viņš redzējis ar pavisam patukšu kabatu, sabūdams Neapolē tikai no pusdienas līdz pusnaktij. Šā vai tā — visu vēroto aizmirst tik drīz nevar, jo Neapole jau paliek Neapole.

Neapolē, februārī

Arnolds Šmits

Izceļotāju kustība Itālijas DP transitnometnēs

Itālijas DP vidū baltiešu palicis maz, bet vairums ir dienvidslavu.

Šejienes tautieši 13. februārī izvadīja tos latviešus, kas kopā ar citu tautību DP devās uz Austrāliju. Tie aizbrauca ar tvaikoni „Wooster Victory", kuŗa gala mērķis Melburnas osta. Braucējus vispirms izvietos Bonegillā. Transportā ir 893 DP no Falingbosteles, Bucbachas, Šveinfurtes, Ludvigsburgas un Augsburgas emigrācijas centriem. Kuģa kavēšanās dēļ tiem Neapolē bija jānodzīvo 10 dienas.

10. februārī Neapolē ieradās vēl ap 1000 Austrālijas braucēju no Falingbosteles. Viņi dosies tālāk tvaikoni „Castelbianco".

Neapolē, februārī.

A. S.

Nometņu dzīve

SLĒZVIGAS HOLSTEINAS apgabala DP nometnēs IRO aicina reģistrēt visus invalidus, kas no vācu iestādēm saņem pabalstus. Iespējams, ka mēģinās viņiem iegūt lielākas izmaksas, lai tie varētu maksāt par uzturu un dzīvokli.

ĶILES latviešu nometnē ap 50% bērnu slimo ar plaušu dziedzeŗu iekaisumu vai tbc. Slimību veicina gan turienes mitrais klimats, gan nehigiēniskie dzīves apstākļi.

GROSENBRODĒ kopš 1946. g. miruši un turienes kapos apbedīti agrākie latviešu karavīri K. Ukovics, P. Tūcis, A. Vītoliņš, J. Pirāgs, N. Zuļģis, M. Smukums, V. Naškovskis, A. Dreimanis, J. Jurcs un A. Prancķins. 13. februārī viņiem atklāja piemiņas zīmi, kas sagādāta par nometnes aprūpes komitejas un Daugavas Vanagu savāktiem ziedojumiem.

PĒC PADOMA un morāliska atbalsta Francijā dzīvojošie latvieši var griezties pie luterāņu organizācijas Clair pilnvarotiem mācītājiem, ar kuriem iespējams sarakstīties arī vācu valodā. Katram apgabalam ir savs mācītājs, kuŗa adresi var saņemt Latviešu palīdzības komitejā.

„LATVIJAS" REDAKCIJAS JAUNAIS TĀLRUŅA NUMURS IR GÜNZBURG 84 (līdz šim 50).

Austrālija steidzinās piederīgo pārvešanu

Mūsu Bonegillas korespondents ziņo, ka emigrācijas departaments Kanberā izdevis speciālu vēstījumu, kuŗā paziņo, ka līdz šī gada aprīlim valdība apņēmusies pārvest uz Austrāliju visus tos līdz šim pieteiktos radiniekus, kuŗu apgādnieki tur jau atrodas. Tuvākas informācijas par akcijas norisi vēl trūkst.

Ja negrib strādāt — sūta atpakaļ uz Vāciju

„Sydney Sun" ziņo, ka divus poļu iecelotājus deportēs uz Vāciju, jo abi kopš iebraukšanas Austrālijā izvairījušies no darba un slikti uzvedušies. Abu strādāt negribētāju izraidīšanu pavēlējis imigrācijas ministrs Kalvels pēc rūpīgas izmeklēšanas. Izrādījies, ka abi iesnieguši nepamatotas sūdzības par darba apstākļiem un priekšstrādniekiem. Bez tam viņi uzmeklējuši Hobartā advokātus, lai tie ar likuma burta „izlocīšanu" tos atbrīvotu no labprātīgi parakstītā divu gadu darba līguma. — Kā zināms, pagājušā rudenī no Austrālijas uz Vāciju atpakaļ atsūtīts arī latvietis S.

Iecelotāju skaita rekordi ASV un Kanādā

Kopš 1930. g. nekad vēl ASV nav iecelojis tik daudz cilvēku, kā 1948. g., ziņo „Chicago Daily Tribune". Pagājušā gadā, pēc tagad sakopotiem oficiāliem datiem, ASV likumīgi iecelojušas 170.570 personas, no tām 68 proc. jeb 115.750 no Eiropas. Vairāk nekā puse Eiropas emigrantu ierādušies no trim zemēm — Vācijas, Anglijas un Itālijas. No atsevišķām zemēm tomēr vislielāko imigrantu skaitu devusi Kanāda. To pagājušā gadā par pārcelšanos uz dzīvi ASV izšķīrušies 21.794 kanādieši. Vairāk nekā puse no iecelotājiem bijuši tādi, kam nav noteiktas profesijas.

Pēc tā paša laikraksta ziņām Kanādā pagājušā gadā iecelojuši 125.000, t. i., lielākais skaits kopš 1929. g. 46.000 ieradušies no Anglijas un 7381 no ASV. No Skandināvijas un Ziemeļjūras piekrastes zemēm pagājušā gadā nācis samērā mazāk imigrantu — pavisam 17.000, to vidū 10.000 holandiešu. Tālāk lielākās iecelotāju grupas bijuši poļi un ukraiņi. Vairāk nekā 61.000 apmetušies Ontario, 24.000 Kvebekas un 12.000 Albertas provincē.

Reutera aģentūra ziņo no Londonas, ka Anglijas valdība sagatavojusi transporta iespējas izceļotājiem uz dominijām. Uz Kanādu 1949. g. paredzēts aizvest 40.000, uz Austrāliju 45.750, bet uz Jaunzēlandi — 3000.

VĒSTULES REDAKCIJAI

Tālivaldis Klints, Fronhofenā

PAR TRIMDAS ORGANIZĀCIJU

Lasot „Latvijas" 17. n-ra ievadrakstu „LCP sesijai sanākot", ko parakstījis E. R., atradu jauku domu, kuŗas īstenošana būtu visiem spēkiem veicināma. Latviešiem izklistot visā pasaulē, būtu radāma centrāla organizācija, kas, sadalīta atsevišķu valstu nodaļās, saturētu kopā mūsu tautu. Arī tad, ja šai organizācijai dažādu šķēršļu dēļ nevarētu būt nekādu politisku mērķu, tās centieni varētu būt — mūsu kultūras, valodas, mākslas un tautisko vērtību apziņas stiprināšana. Šāda organizācija tad arī varētu iepazīstināt citas tautas ar mūsu kultūru un vispār stiprināt mūsu stāvokli pasaulē.

L. Bērziņa, Anglijā

VIŅI VĒL LĀGA NETIC

Lasu „Latvijā" padomju pulkveža Tokājeva atklājumus. Šī rakstu sērija bija iespiesta arī angļu presē un par to dzīvi pārrunāja un sprieda šejienieši. Lai tas būtu cik nepatīkami būdams, caurmēra angļu strādnieks izteicās, ka Tokājevs esot daudz pārspīlējis. Tik ļaunas tās lietas neesot.

Pārvedot mums naudu pa pastu, neaizmirstiet uz pārveduma talona otrā pusē atzīmēt, par ko jūs maksājat.

Komūnistu Ķīnā nav g... aprīļa ...

Kuomintangs ...

„Herald Tribune" Nankingas ... respondents ziņo, ka arvien vair... nostiprinās pārliecība, ka komūni... ofensīvu pret Jangtsē fronti nesā... jo cer panākt vairāk ar miera sar... nām. Pašreiz trīs nacionālistu de... gācijas katra uz savu roku mēģi... atrast kopēju bāzi izlīgumam ar k... mūnistiem. Pelpingas Centrālhote... augšējā stāvā, jau veselu nedēļu ... ārpasaules noslēgta, sarunas ved ... V. Jena delegācija, kuŗai gan n... valdības oficiālās pilnvaras, bet k... ņas uzdevums esot organizēt tie... nacionālistu un komūnistu mie... konferenci. Pārējās divi delegācij... vada bijušie Čangkaišeka ģenerāļi... Militārie novērotāji ziņo no Šan... hajas, ka komūnistu lielofensīv... pret Jangtsē dienvidu fronti nav s... gaidāma ātrāk kā pēc divi mēn... ēšiem. Pašreiz šai kaujas laukā n... tiek vāja artilērijas un izlūku da... bība. Komūnisti galvenokārt nak... pārcelt platajai upei partizānus, k... mēģina noklūt pēc iespējas tālāk n... cionālistu aizmugurē un lielajās pi... ētās, lai lielofensīvai sākoties, pa... līdztu tās ieņemt no iekšienes. ... Vērtē, ka Jangtsē upi šķērso vismā... 1000 partizānu diennakti.

Pretēji šīm ziņām, AP telegrafē, k... divi vietās svētdienas naktī komū... nisti atklājuši smagu artilērijas ugu... ni pa nacionālistu tilta gala pozici... jām. Uzbrukums sākts tieši ...

Vācu kaŗa laika spiegi turpina darboties

Amerikāņu flotes ministrija šinīs dienās publicējusi pārskatu par spiegu organizācijas darbību Japānā otrā pasaules kaŗa laikā. Tās galvenais loceklis bijis vācu sūtniecības darbinieks Zorge, nacionālsocialistu partijas biedrs un Hitlera uzticības persona. Jau gadiem ilgi kopā ar japāņu komūnistiem viņš sistēmatiski aniedzis slepenas ziņas Padomju Savienībai. Vēl trīs dienas priekš spiegu organizācijas atklāšanas Zorge paguvis nosūtīt uz Maskavu informāciju, ka Japāna Padomju Savienībai neuzbruks. Tā Stalins drošā varēja atsaukt savas divīzijas no Sibirijas un iesaistīt tās Maskavas aizstāvēšanā.

Zorgi un pārējos galvenos vainīgos japāņi pakāra 1944. g. novembrī. Bet, ziņo uz Vašingtonu ģenerālis Makartūrs, vairāki spiegu organizācijas locekļi darbojas citu valstu galvaspilsētās. To vidū esot pazīstamā amerikāņu publiciste Agnese Smidleja, kas 20 gadu darbošanās leģendu, ka ķīniešu komūtamo leģendu, ka ķīniešu komūnisti patiesībā ir agrārieši un neatbalsta Maskavas idejas. To viņa pauduši visos savos avīžu rakstos un piecās grāmatās par Ķīnu, ko pārsti izmanto citi preses komentāt...

AZ, NZ

Stalins, Hitlers, Ruz... otram

DIENVIDSLAVU DP — VĒRTĪGĀ... JAS IP...

Autogrammu medņieku pasaulē laikam nav tik daudz kā pastmarku krājēju, taču tie, kas šai kaislībai atdevušies, nežēlo ne laiku, ne līdzekļus, lai iegūtu kādas slavenības pašu priekšrocība, ka, savai kaislībai kalpojot, viņiem ir izdevība tikties ar ievērojamiem valstsvīriem, zinātniekiem un mākslinieciem, kamēr pastmarku krājēja dienas paiet tikai starp nedzīvajiem papīriņiem.

Viena no plašākajām un vērtīgākajām autogrammu kolekcijām pasaulē pieder Vācijas angļu joslā dzīvojošam dienvidslavu DP un „Afrikas pētniekam", kā viņš pats sevi dēvē, Miloradam Raitchevičam. „Es esmu autogrammu medņieku karalis," viņš saka, glabādams savu sarūpīgāk nekā tīru zeltu. Par slavevācis vairāk nekā 30 gadu, Raitchevičam solīts 40.000 dolaru, bet šī summa viņu nav spējusi iekārdināt. Autogrammas sakopotas četros ādas sējumiņos, kuŗos viens otram līdzās iegājuši lielajās un mazajās vēstures grāmatās. „Pie Hitlera man bija līgi jādīrn Meisnera priekšistabā," saka autogrammu karalis, „kamēr 1924. g., gāja viens un divi. Stalins turpretim man lika gaidīt vairākas nedēļas."

Parakstu vākšanu Raitchevičs sācis 1911. g. Belgrades karalnamā, kur jaunajam celotājam doti līdzi labākie novēlējumi. Pēc tam dienvidslavs apceļojis pus pasauli, un viņa

Komūnistu lielofensīva Ķīnā nav gaidāma pirms aprīļa vai maija

Kuomintangs šķeļas divi valdībās

„Herald Tribune" Nankingas korespondents ziņo, ka arvien vairāk nostiprinās pārliecība, ka komūnisti ofensīvu pret Jangtsē fronti nesāks, jo cer panākt vairāk ar miera sarunām. Pašreiz trīs nacionālistu delegācijas katra uz savu roku mēģina atrast kopēju bāzi izlīgumam ar komūnistiem. Pelpingas Centrālhoteļa augšējā stāvā, jau veselu nedēļu no ārpasaules noslēgta, sarunas ved Dr. V. Jena delegācija, kurai gan nav valdības oficiālās pilnvaras, bet kuras uzdevums esot organizēt tiešu nacionālistu un komūnistu miera konferenci. Pārējās divi delegācijas vada bijušie Čangkaišeka ģenerāļi.

Militārie novērotāji ziņo no Šanghajas, ka komūnistu lielofensīva pret Jangtsē dienvidu fronti nav sagaidāma ātrāk kā pēc divi mēnešiem. Pašreiz šai kaujas laukā notiek vāja artilerijas un izlūku darbība. Komūnisti galvenokārt naktī pārceļ platajai upei partizānus, kas mēģina nokļūt pēc iespējas tālāk nacionālistu aizmugurē un lielajās pilsētās, lai lielofensīvai sākoties, palīdzētu tās ieņemt no iekšienes. Vēstē, ka Jangtsē upi šķērso vismaz 1000 partizānu diennakti.

Pretēji šīm ziņām, AP telegrafē, ka divi vietās svētdienas naktī komūnisti atklājuši smagu artilerijas uguni pa nacionālistu tilta gala pozicijām. Uzbrukums sākts tieši tais vietās, ko vēl pirms nedēļas apzīmēja par sagaidāmā uzbrukuma centriem — 55 jūdzes no Nankingas pie Vu Hu ciema. Ja trieciens šeit izdodas un komūnisti paspēj pārcelt pietiekami daudz karamateriāla, nacionālistus var ielenkt, atgriežot tiem vienīgo atkāpšanās ceļu uz Hančovu.

Pēdējie ziņojumi no Nankingas vēstī, ka nacionālistu valdība ļoti rosīgi mobilizē un pieved kara materiālus. Stabilu fronti rada Nankingas — Šanghajas — Hongčovas trisstūrī, izveidojot ierakumus un vienvedot tankus un bruņu auto no Kantonas un citām Dienvidķīnas bazēm. 18 nacionālistu armijas pašreiz izvērstas gar Jangtsē dienvidu krastu, ar nedaudzām tilta gala pozicijām upes kreisajā krastā. Pēc 10 dienu nesekmīgiem uzbrukumiem nacionālisti atmeta mēģinājumu atgūt Nantungu, kurai liela stratēģiska nozīme. Komūnistiem pilsētas aizsargāšanai laikā pienāca pastiprinājumi, un uzbrucēji bija spiesti atkāpties. Nankingā gan arī pienākušas svaigas un labi apbruņotas karaspēka daļas no tagadējā nacionālās Ķīnas prezidenta Li Tsungjena dzimtās provinces. Prezidents vēl arvien cer, ka komūnisti uzsāks miera sarunas un ka Jangtsē fronti varēs noturēt arī pret komūnistu lielofensīvu. Tādēļ viņš negrib atstāt Nankingu un pamazām atkal sāk pulcināt ap sevi apdraudētajā pilsētā izklīdušos valdības locekļus un iestādes.

Kuomintanga locekļu vidū veidojas plaisa. Čen-Lifū grupa negrib pievienoties prezidenta Li Tsungjena aicinājumam sapulcināt visus valdības locekļus Nankingā, jo uzskata šo pilsētu par pārāk apdraudētu un vēlas par valdības uzturēšanās vietu izraudzīt Kantonu, lai no turienes izveidotu pretkomūnistu fronti. Novērotāji paredz, ka abas grupas nevarēs vienoties un nacionālistiem var izveidoties jau tuvākā laikā divi valdības.

NBC, BBC, DM

KRIEVU IZGUDROJUMU SKAITS TURPINA PIEAUGT

Pasaulē līdz šim valdīja pārliecība, ka lokomotīvi izgudrojis anglis Stefensons. Šo pārliecību vienā dienā izgaisināja padomju zinātņu akadēmija, „neapšaubāmi pierādīdama", ka lokomotīve ir krievu izgudrojums. Tādā pašā secībā sekoja zemūdene, elektriskā spuldze, telefons un telegrafs. Pēc Maskavas apgalvojumiem, arī Ziemeļamerikas jusies Ķīnā un nodibinājusi pazīstamā amerikāņu publiciste Agnese Smidleja, kas 20 gadu darbozusies leģendu, ka ķīniešu komūnisti patiesībā ir agrārieši un neatbalsta Maskavas idejas. To viņa paudusi visos savos avīžu rakstos un piecās grāmatās par Ķīnu, ko parasti izmanto citi preses komentātori.

AZ, NZ

Vācu kara laika spiegi turpina darboties

Amerikāņu flotes ministrija šinīs dienās publicējusi pārskatu par spiegu organizācijas darbību Japānā otrā pasaules kara laikā. Tās galvenais loceklis bijis vācu sūtniecības darbinieks Zorge, nacionālsociālistu partijas biedrs un Hitlera uzticības persona. Jau gadiem ilgi kopā ar japāņu komūnistiem viņš sistēmatiski sniedzis slepenas ziņas Padomju Savienībai. Vēl trīs dienas priekš spiegu organizācijas atklāšanas Zorge paguvis nosūtīt uz Maskavu informāciju, ka Japāna Padomju Savienībai neuzbruks. Tā Staļins droši varēja atsaukt savas divīzijas no Sibirijas un iesaistīt tās Maskavas aizstāvēšanā.

Zorgi un pārējos galvenos vainīgos japāņi pakāra 1944. g. novembrī. Bet, ziņo uz Vašingtonu ģenerālis Mekartūrs, vairāki spiegu organizācijas locekļi darbojas citu valstu galvaspilsētās. To vidū esot pazīstamā amerikāņu publiciste Agnese Smidleja, kas 20 gadu darbozusies leģendu, ka ķīniešu komūnisti patiesībā ir agrārieši un neatbalsta Maskavas idejas. To viņa paudusi visos savos avīžu rakstos un piecās grāmatās par Ķīnu, ko parasti izmanto citi preses komentātori.

AZ, NZ

DAŽOS VĀRDOS

Pasaules arodbiedrību savienība, kas atrodas komūnistu ietekmē, iesniegusi UN memorandu, kurā norāda apgalvojumu, ka Padomju Savienībā esot spaidu darbu nometnes.

Austrijas valdības pārstāvis uzaicināts ierasties Londonā ceturtdien, lai piedalītos miera līguma sarunās. Šai dienā uzklausīs Dienvidslavijas prasības.

150 komūnisti sestdien apcietināti dažādās Indijas pilsētās. Tie mēģinājuši sakūdīt dzelzceļniekus uz streiku.

Padomju repatriācijas komisijas, kam amerikāņu josla jāatstāj līdz 1. martam, britu joslā darbosies arī turpmāk.

ASV armijas viceministrs Drelpers personīgu motīvu dēļ atkāpies no sava amata.

Arī Ēģipte labprāt vēlētos saņemt Maršala plāna palīdzību, paskaidroja ministru prezidents. ERP vajadzētu attiecināt uz Tuvajiem austrumiem, lai aizkavētu komūnisma izplatīšanos.

14 japāņu ģenerāļi, ko krievi savā laikā saņēma gūstā Mandžūrijā un vēlāk ieslodzīja nometnēs Sibirijā, tagad atgriezušies Tokio.

Vācijas okupācijas statūta publicēšana gaidāma tuvāko 10 dienu laikā. Līdz ar to jaunās vācu zemju apvienības satversmes izstrādāšana strauji tuvojas nobeigumam.

130.000 vāciešu kopš kara beigām miruši bada nāvē padomju koncentrācijas nometnēs. — paskaidro Berlines „komiteja pret necilvēcīgu rīcību". Jaunākajam ieslodzītajam Zaksenhauzenā ir tikai 12 gadu, un viņš notiesāts uz 15 gadiem.

Skaņas ātrumu tiešā lidojumā Kalifornijā pārsniedzis kāds amerikāņu turboiznīcinātājs.

Sarunas par jaunu tirdzniecības līguma parakstīšanu Lielbritanijas un Dienvidslavijas starpā sāksies Londonā šonedēļ. Sagaida delegāciju arī no Polijas.

Cīpas Burmā no jauna atjaunojušās. Valdības karaspēkam tagad uzbrūk karēnu cilts kopā ar komūnistiem. Okupēts kāds dzelzceļa mezgls 25 km no Rangūnas.

Varšavas raidītājs ziņo, ka pašreiz Madridē notiekot sarunas par Minorkas salu iznomāšanu ASV uz 25 gadiem, lai tur ierīkotu ASV aviācijas bāzi.

Arī Kanādā strādnieki streiko. No Montreālas ziņo, ka streiku algu paaugstināšanai sākuši 25.000 Kvebekas strādnieki.

Vankuveras internacionālajā ostā sestdien izcēlies milzīgs ugunsgrēks, kas pārsviedies arī uz pilsētas centru. Zaudējumi 1 milj. dolaru.

Ugunsgrēks naktī uz sestdienu izcēlās Parīzes centrāltirgū. Uguns nelaime sākās augļu paviljonā, no kurienes pārsviedās uz gaļas nodaļu. Sešām ugunsdzēsēju kolonnām ugunsgrēku izdevās lokalizēt.

44 cilvēki nonāvēti un ap 150 ievainoti naktī uz sestdienu, kad no sliedēm noskrēja vairāki Mecas-Dižonas ātrvilciena vagoni.

Kostarika un Nikaragva nolēmusi savu robežstrīdu nokārtot sarunu ceļā. Priekš kāda laika, kā zināms, Nikaragvas karaspēks iebruka Kostarikā pēc tam, kad tā savu armiju bija demobilizējusi, paziņojot, ka mieru mīlētājām tautām karaspēks nav vajadzīgs.

Izņēmuma stāvoklis izsludināts Bolīvijā, jo atklāta sazvērestība, kas gribējusi gāzt pašreizējo valdību. Sazvērestību it kā esot atbalstījusi Peru.

Sacensība jaunam valsts himnas tekstam izsludināta Bulgārijā. Tam jāpauž tautas sajūsma par komūnismu.

Lieli urāna slāņi atrasti Francijā, Limožas apkaimē. Vietām tie sasniedz 3 m biezumu. Urāna procents ir augstākais, kāds jebkur pasaulē uziets.

Vai IRO būtu jāatbalsta arī 9 miljoni vācu bēgļu no austrumu apgabaliem, lems Hamburgā sasauktā Pasaules baznīcu padome.

Ģen. Robertsons paziņojis, ka tiks grozītas Vācijas rietumu robežas. grozījumus vēl pārbaudīs, slēdzot Vācijas mierlīgumu.

Taukvielu devas, sākot ar nākamo periodu, normālpatērētājiem Rietumvācijā paaugstinās uz 750 g mēnesī.

Tabakas preces būs dabūjamas brīvā tirgū angļu joslā, kur, sākot ar 1. martu, atceltī līdz šim pastāvošie ierobežojumi.

Policija atklājusi kādā Vestfāles ciemā noslēptus pirmskara kvalitātes ādas izstrādājumus 100.000 vācu marku vērtībā.

150.000 metālstrādnieku jau streiko Bavārijā. Arī Štutgartes pilsētas ierēdņi un darbinieki pieprasījuši paaugstināt algas par 20%.

Gripas epidēmija Bavārijā turpinās plesties plašumā. Sestdien Minchenes raidītājs bija spiests kardināli grozīt savu programmu, jo liela daļa mākslinieku saslimusi.

Ar 100 km stundā no 15. maija brauks ātrvilcieni Rietumvācijā tais posmos, kas būs atremontēti. Paredz, ka braukšanas laiks no Minchenes uz Hamburgu tad saīsināsies par 4 stundām.

Perona prezidenta krēsls grīļojas

Četrus gadus jau pasaule pieradusi Argentīnas diktātoru Peronu uzskatīt par vienu no nedaudzajiem autoritārā režīma vadītājiem ar pilnīgi nodrošinātu stāvokli. Perona politiskā stabilitāte visu šo laiku bijusi arī liels atspaids Franko Spānijai.

Pēc „Time" korespondenta informācijas, daudzas zīmes tomēr rādot, ka Perona atkalievēlēšana par valsts prezidentu diez vai izdosies. Satversmes sapulcē Peronam pagājušo nedēļu asi uzbrucis opozicijas līderis Molzes Lebensons un protestējis pret prezidenta ģimetnes uzstādīšanu kongresa telpās. Nacionālās sapulces prezidents un pārējie delegāti ļoti aso runu pavadījuši aplausiem un piekrišanas saucieniem. Peronistu partijas ģērbonis sēžu telpās pēdējā brīdī pārvilkts ar ādu, lai nebūtu redzams. Skaistā Eva Perone, kas savam vīram ļoti palīdzēja viņa karjērā, pēdējā brīdī atteikusies nacionālās sapulces priekšā runāt, jo „kaisā jaušamā opozicijas" bijusi pārāk spēciga.

Galvenās grūtības Peronam radot valsts saimniecības stāvoklis. Atjaunojoties normālai saimniecībai pasaulē, Argentīnas lauksaimniecības ražojumiem sāk aptrūkt tirgus, un Argentīnai joprojām pašai nav pietiekami kapitāla intensīvas rūpniecības attīstīšanai. Vienīgās financētājas vlašā mērogā varētu būt ASV, bet tās tikmēr, kamēr Argentīnā valda diktātors, negrib piešķirt nekādus kredītus. Pat Perona tuvākie draugi domā, ka viņam pēdējais laiks iet. Arī ārlietu ministrs Bramula un kara ministrs Molina diktātoram vairākkārt aizrādījuši, ko ASV domā par viņa režīmu.

„Time"

KOMŪNISTU VADONI VĒLAS PATAISĪT PAR NACIONĀLU VARONI

Pēc Rietumvācijas komūnistu vadoņa Maksa Reimana notiesāšanas, viņa partijas biedri dara visu, lai pataisītu to par nacionālu varoni, kas vienīgais aizstāv vāciešu intereses. Hamburgas policija saņēma ziņas, ka turienes komūnisti gatavojas kādam pasākumam, lai vēl vairāk celtu sava vadoņa popularitāti. Kad komūnistu partijas miteklī ieradās vācu policijas ierēdņi kopā ar britu MP, tie atrada vairāk tūkstošu pastkaršu ar Maksa Reimana ģimetni, kas apķīlātas. Domājams, ka komūnisti tās bija paredzējuši izplatīt visā Rietumvācijā. Zināmas grūtības komūnistiem sagādā vienīgi Austrumvācijas bēgļi, kuru skaits britu joslā sasniedz līdz 20.000 mēnesī. To, ko viņi stāsta, grūti notušēt arī visveiklākai propagandai.

Št

Vai Baltijas valstis Eiropas padomē?

(Turpinājums no 1. lpp.)

Grāfs Sforca angļu - amerikāņu preses klubā tuvāk precizēja 8 vīru padomes stāvokli. „Šai padomei attieksmes pret Maršala plāna 19 valstīm būs tādas pat, kā kādai valdībai pret tās parlamentu. Tā būs pārnacionāla. Nacionālās neatkarības jēdziena vietā jāstājas domai par savstarpējo naciju atkarību."

Darbībai 1949./50. gadā Parīzes Eiropas saimniecības kabinets izstrādāja 6 punktu plānu. Tas paredz:

1) naudas stabilitātes radīšanu vēl šogad visās 19 Eiropas zemēs, kas piedalās Maršala plānā, 2) palielināt Eiropas dolaru ienākumus, galvenokārt atdzīvinot Lielbritanijas un citu Eiropas valstu kuģniecību, 3) veicināt amerikāņu tūrismu Eiropā, 4) dibināt pārnacionālas rūpniecības, atsakoties no nacionālās saimnieciskās autarkijas, 5) sākt risināt Eiropas pārpildīto zemju emigrācijas problēmas. Visbeidzot svarīgs 6. uzdevums — atrast šim 8 vīru saimniecības kabinetam piemērotu nosaukumu. Prezidents Spāks aicina katru eiropieti palīdzēt viņam atrast jaunu piemērotu nosaukumu, kas kļūtu populārs un tā veicinātu Eiropas ūnijas reālizēšanu. (Pašreiz oficiālais apzīmējums ir neērts saīsinājums O. E. E. C. — Organization for European Economic Co-operation).

Piektdien sanākošajai Eiropas padomes pilnsapulcei, kā zināms, izraudzīs arī ministru kabinetu. Tā pastāvīgais miteklis atradīsies Strasburgā. Pilnsapulcei būs tikai padomdevējas spēks un tā risināsies atklātībā. Ministru kabinets noturēs slēgtas sēdes.

„Herald Tribune" Eiropas padomei veltī ievadu. Tanī teikts: „Eiropas padomes panākumiem liela nozīme tiklab eiropiešiem pašiem, kā arī ASV. Ja šī padome kļūst par iedarbīgu reālitāti, būs aizpildīts spēka vakums Eiropā. Pasaules politikā ar to būs radīts pretspēks Padomju Savienībai. Tā varētu nozīmēt arī galu nacionālajiem strīdiem Eiropā, kas šo kontinentu gadu simteņus mērcējuši asinīs. Tā varētu nozīmēt arī Eiropas atkarības galu no ASV."

DM, BBC, NHT

Atlantika pakta teksts pēc Ečesona apspriedēm ar Kanādas, Lielbritanijas un Beneluksa valstu vēstniekiem nosūtīts šo valstu ārlietu ministriem.

Grieķijas ārlietu ministrs Caldariss pirmdien ieradās Londonā un apspriedās ar Bevinu par Atlantika paktu.

Čechoslovakija — pasaules meistars ledushokejā

Negaidīti trokšņainās, nesportiskiem notikumiem un pārsteigumiem bagātās pasaules meistarsacīkstes ledushokejā Stokholmā ar pārsteigumu arī beidzās — meistartitulu izcīnīja Čechoslovakija, starpfināla sacensībās zaudējot tikai ASV vienībai 2—0, un atstājot otrā vietā olimpisko uzvarētāju un gaidīto uzvaras favorītu Kanādu. 3. v. ierindojās ASV, 4. v. Zviedrija, 5. v. Šveice, 6. v. Austrija. Starpfināla sacensībās, kurās piedalījās 6 vienības, Šveice pēc ļoti spraigas spēles pieveica ASV 5—3, Zviedrija Austriju 16—0, Čechoslovakija Kanādu 3—2 un Austriju 7—1, Kanāda ar Zviedriju neizšķirti 2—2, Kanāda uzvarēja ASV 7—2, Šveicei bija jāliecas Zviedrijas priekšā 1—3 un čechu 1—8, Kanāda Austriju 8—2, ASV Zviedriju 6—3, Šveice Austriju 10—1 un pēdējā sacensībā Kanāda pret Šveici spēja panākt tikai 1—1 neizšķirtu. Pirms Kanādas spēles ar Zviedriju notika Stokholmā vēl nepieredzēts skandāls. Pie stadiona bija sapulcējušies vairāk, skatītāju, nekā tajā bija vietu, kas kavēja Kanādas hokejistus iekļūt stadionā, nopostīja iežogojumu un beidzot slimnīcā bija jānogādā 16 ievainotie. Motorizētām policijas vienībām tikai pēc 1½ stundām izdevās nodibināt kārtību. Netrūka arī citādu starpgadījumu un klizmu. Visām nepatikšanām punktu pielika meistarsacīkšu nobeigums, jo kanādieši uz Stokholmu nebija atvedušī ceļojošo kausu, kas esot nozudis, tā kā čechiem bija jābrauc mājās bez uzvaras trofejas.

Daudz sportiskākā garā Parīzē risinājās pasaules meistarsacīkstes daiļslidošanā, kas sniedza spraigas un skaistas cīņa. Pāru slidojumā savam Eiropas meistartitulam pasaules meistaru godu pievienoja ungāri Ksenija un Kiralijs, 2. v. atstājot amerikāņus — brāli un māsu Kenedijus un Hofneru — Devisu. Kungu klasē savu pagājušā gada titulu sekmīgi aizstāvēja amerikānis Diks Batons. 2. v. ieguva un[illegible]alijs, 3. v. austrietis Rada. [illegible] klasē slidas lūzuma dēļ bija spiesta izstāties Eiropas meistare austriete Eva Pavlika un titulu pārliecinoši ieguva 17 g. v. čechiete Alena Vržanova. 2. v. Ivonna Šermane (ASV), 3. v. Žanete Oltvega (Lielbritanija).

Amerikānis Elleas Fords, olimpiskais uzvarētājs 100 m peldēšanā uz muguras labojis sava paša rekordu šajā distancē no 1,07 mīs uz 1:03,6 min.

Pasaules labākā vieglatlēte, holandiete Blankere-Koena pēdējā startā Austrālijā sasniegusi jaunu pasaules rekordu 100 jardos, veicot distanci 10,6 sek. Oficiālais pas. rekords 10,8 pieder viņai pašai.

Staļins, Hitlers, Ruzvelts un Gandijs viens otram blakus

DIENVIDSLAVU DP — VĒRTĪGĀKĀS AUTOGRAMMU KOLLEKCIJAS ĪPAŠNIEKS

Autogrammu mednieku pasaulē laikam nav tik daudz kā pastmarku krājēju, taču tie, kas šai kaislībai atdevušies, nežēlo ne laiku, ne līdzekļus, lai iegūtu kādas slavenības parakstu. Autogrammu vācējiem ir tā priekšrocība, ka, savai kaislībai kalpojot, viņiem ir izdevība tikties ar ievērojamiem valstsvīriem, zinātniekiem un māksliniekiem, kamēr pastmarku krājēja dienas paiet tikai starp nedzīvajiem papīrīšiem.

Viena no plašākajām un vērtīgākajām autogrammu kollekcijām pasaulē pieder Vācijas angļu joslā dzīvojošam dienvidslavu DP un „Afrikas pētniekam", kā viņš pats sevi dēvē, Miloradam Raitchevičam. „Es esmu autogrammu mednieku karalis," viņš saka, glabādams savu somu, vienīgo savu ceļojumu bagāžu, rūpīgāk nekā tiru zeltu. Par slavenu personību autogrammām, ko viņš vācis vairāk nekā 30 gadu, Raitchevičam solīts 40.000 dolaru, bet šī summa viņu nav spējusi iekārdināt. Autogrammas sakopotas četros ādas sējumiņos, kuros viens otram līdzās ir daudzu vīru paraksti, kuru vārdi iegājuši lielajās un mazajās vēstures grāmatās. „Pie Hitlera man bija ilgi jādirn Meisnera priekšistabā," saka autogrammu karalis, „kamēr pie Musolini, kas ierakstījās jau 1924. g., gāja viens un divi. Staļins turpretim man lika gaidīt vairākas nedēļas."

Parakstu vākšanu Raitchevičs sācis 1911. g. Belgrades karaļnamā, kur jaunajam ceļotājam doti līdzi labākie novēlējumi. Pēc tam dienvidslavs apceļojis pus pasauli, un viņa grāmatās parakstījušies gandrīz visi Eiropas monarchi, prezidenti un kanclerī; daudzi no tiem jau sen miruši, atteikušies vai nogāzti, bet daudzu prezidentu suverēnās valstis aprijušas citas varmācīgas varas.

Kardinālis Gaspari 1926. g. Raitchevičа kollekcijā apliecinājis pāvesta Pija 11. parakstu un tās īpašnieka audienci pie Svētā tēva. Tālāk cits aiz cita gan draugu, gan naidnieku paraksti: Vācijas valsts kanclers Brīnings, Albānijas karalis Cogu, Kemals Ataturks, Ismets Inoni, Zviedrijas karalis Gustavs, Dānijas karalis Kristjans, Beļģijas Leopolds, Grieķijas Georgs, Francijas prezidents Lebrēns, Hindenburgs, Masariks, Pilsudskis, Spānijas Alkala Zamora, vicekaraļi, indiešu maharādžas, ķīniešu mandarīni, Marokas sultāni, dažādu eksotisku zemju gubernātori, ģenerālgubernātori un virskomisāri, agrākais Indijas vicekaralis lords Villingtons, Hitlers, Ruzvelts, Staļins, Huvers, Kordels, Hells Morgentaus, Hortijs un simtiem citu.

„Visgrūtāk bija dabūt Gandija autogrammu," saka pasaules apceļotājs, bet viegli nebija arī pie Rabindranata Tagores Bombejā. Taču pasaules bagātākā vīra — Haidarabadas nizama paraksts prasīja veselu mēnesi laika."

Kopš kara beigām nerimīgais autogrammu mednieks ceļo starp Austriju un Vāciju un bagātinājis savu kollekciju ar ģenerāļa Kleja un Klarka, kā arī daudzu Vācijas pēckara ministru un Austrijas valsts kanclera Rennera parakstiem.

Ar pieri sienā

Parīzes policija tagad publicējusi pilnīgu sarakstu par mantām, kas nozagtas šajo pili UN kopsapulces laikā. Bez 200 klausulēm 64.000 dolaru vērtībā, par kuru nozagšanu ziņots jau agrāk, vēl nozagti 15 delegātu krēsli, 3 rakstāmmašīnas, 100 elektriskās spuldzes, 7 jūdzes tualetes papīra, Herberta Iveta cimdi, daži dokumenti par Padomju Savienību, kas pazuduši, no amerikāņu delegātu portfeļiem, viena pildāmspalva un divas pudelītes nagu lakas.

*

„Latvju Ziņas" vēsti, ka Rīgas radiofonā paziņota šāda sensācija: „Aditāja Ērika Bekere Ogrē, kas strādā augām dienāmi un naktīm, saņēmusi stachanovietes prēmiju. Apgādā 3 bērnus, vienam nopirkusi lelli, otram botes ar rāvējslēdzi un trešajam ābeci."

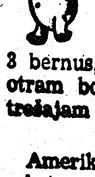

*

Amerikāņu komūnistu laikraksts „Daily Worker" žēlojas, ka 11 apsūdzēto amerikāņu komūnistu aizstāvēšana izmaksājot 10.000 dolaru nedēļā un pavisam izmaksāšot ne mazāk kā 100.000 dolaru. Labiem cilvēkiem vajagot šo naudu saziedot. — Nezin vai Latvijā arī varētu vākt ziedojumus NKVD apsūdzēto aizstāvēšanai?

Austrālija ste[illegible] dzinās piederīg[illegible] pārvešanu

Mūsu Bonegillas korespondents ziņo, ka emigrācijas departaments Kanberā izdevis speciālu vēstuli, kurā paziņo, ka līdz šī gada [illegible] valdība apņēmusies pārvest uz Austrāliju visus tos līdz šim pieteiktos radiniekus, kuru apgādnieki [illegible] atrodas. Tuvākas informācijas akcijas norisi vēl trūkst.

Ja negrib strādāt — sūta atpakaļ uz Vāc[illegible]

„Sydney Sun" ziņo, ka divu ieceļotājus deportēs uz Vāciju abi kopš iebraukšanas Austrālijā vairījušies no darba un alkti dušies. Abu strādāt negribētāju raidīšanu pavēlējis imigrācijas ministrs Kalvels pēc rūpīgas izmeklēšanas. Izrādījies, ka abi ieceļotāji nepamatotas sūdzības par darba stākļiem un priekšstrādniekiem, tam viņi uzmeklējuši Hobartā [illegible] kātus, lai tie ar likuma burta [illegible] cīšanu" tos atbrīvotu no [illegible] parakstītā divu gadu darba [illegible] — Kā zināms, pagājušā rudenī Austrālijas uz Vāciju atpakaļ [illegible] tīts arī latvietis S.

Ieceļotāju skaits rekordi ASV [illegible] Kanādā

Kopš 1930. g. nekad vēl ASV ieceļojis tik daudz cilvēku, kā [illegible] g., ziņo „Chicago Daily Tribune". Pagājušā gadā, pēc tagad sākotnējiem oficiāliem datiem, ASV likumīgi ceļojušas 170.570 personas, no [illegible] 68 proc. jeb 115.750 no Eiropas. [illegible] rāk nekā puse Eiropas emigrantu [illegible] rādušies no trim zemēm — Vācijas, Anglijas un Italijas. No atsevišķām zemēm tomēr vislielāko imigrantu skaitu devusi Kanāda, [illegible] gadā par pārcelšanos uz dzīvi [illegible] izšķīrušies 21.794 kanādieši, [illegible] nekā puse no ieceļotājiem bijuši [illegible] di, kam nav noteiktas profesijas.

Pēc tā paša laikraksta ziņām, [illegible] nādā pagājušā gadā ieceļojuši 125.000, t. i., lielākais skaits kopš 1929. g. 46.000 ieradušies no Itālijas un 7381 no ASV. No Skandinavijas un Ziemeļjūras piekrastes [illegible] nēm pagājušā gadā nācis gandrīz mazāk imigrantu — pavisam [illegible] to vidū 10.000 holandiešu. Tālāk lielākās ieceļotāju grupas bijušas [illegible] un ukraiņi. Vairāk nekā 61.000 [illegible] metušies Ontario, 24.000 Kvebekā un 12.000 Albertas provincē.

Reutera aģentūra ziņo no Londonas, ka Anglijas valdība [illegible] jusi transporta iespējas [illegible] jiem uz dominijām. Uz [illegible] 1949. g. paredzēts aizvest 40.000 Austrāliju 45.750, bet uz Jaun[illegible] di — 3000.

VĒSTULI REDAKCIJ[illegible]

Tālivaldis Klints, Fronhofenā

PAR TRIMDAS ORGANIZĀ[illegible]

Lasot „Latvijas" 17. n-ra rakstu „LCP sesijai sanākušo parakstījis E. R., atrādu jautājumu, kuras īstenošana būtu [illegible] spēkiem veicināma. Latvieša klīstot visā pasaulē, būtu [illegible] centrāla organizācija, kas [illegible] atsevišķu valstu nodaļās, [illegible] kopā mūsu tautu. Arī tad, [illegible] organizācijai dažādu šķēršļu dēļ varētu būt nekādu politisku [illegible] tās centieni varētu būt — mīlestība uz tēvu zemi, valodas, mākslas un [illegible] tūras, valodas, mākslas un [illegible] vērtību apziņas stiprināšana [illegible] da organizācija tad arī varētu [illegible] zīstināt citas tautas ar mūsu [illegible] ru un vispār stiprināt mūsu [illegible] vokli pasaulē.

L. Bērziņa, Anglijā

VIŅI VĒL LĀGA NEDZ[illegible]

Lasu „Latvijā" padomju [illegible] Tokājeva atklājumus. Šī rakstnieka [illegible] rija bija iespiesta arī angļu [illegible] par to dzīvi pārrunāja un [illegible] šejienieši. Lai tas būtu cik [illegible] mi būdams, caurmēra angļu [illegible] nieks izteicās, ka Tokājevs [illegible] daudz pārspīlējis. Tik [illegible] lietas neesot.

Pārvedot mums naudu p[illegible] neaizmirstiet uz pārveduma [illegible] otrā pusē atzīmēt, par [illegible] maksājat.

PADOMJU PULKVEDIS TOKĀJEVS STĀSTA (8)

Bīstamais triumvirāts un Staļina eventuālais pēcnieks

Bieži tumos parasti domā, ka politbirojs ir vienprātīga, slēgta organizācija, kas bauda partijas un krievu tautas uzticību. Patiesībā tā ir liela kliķe, kurā notiek savstarpēja apkarošanās un intrigas. Kopš 1917. g., kad politbiroju nodibināja, katra piecgade prasījusi vismaz viena locekļa krišanu. No Ļeņina vecās gvardes revolūcionāriem, kas bija skolojušies marksisma doktrīnās un iegāja pirmajā politbirojā, palicis tikai viens, vismazāk politiski apdāvinātais Staļins.

Pēc Ļeņina nāves Staļins prata iedabūt partijas centrālkomitejā savus ļaudis. Tie bija galvenokārt viņa vecie cīņu biedri un tautieši no Kaukāza. Pazuda Sinovjevs, Trockis, Kamenevs, Bucharins un Krestinskis. Politbiroja reorganizācija radīja opozicijas grupas, kas nereti pārgāja atklātā cīņā. Rezultāts tomēr vienmēr bija viens un tas pats — neapmierinātos likvidēja un aizdomīgos vai nu nošāva, vai iesalodzīja koncentrācijas nometnēs. Lūk, daži piemēri:

1930. gadā notika zemnieku sacelšanās; no 1930. līdz 1933. gadam zemnieku sacelšanās, partizānu karš, Sebaldajeva - Kalmikova - Jevdokimova revolūcija Ziemeļkaukāzā; 1933. un 1934. gadā pagrīdes kustība pret Staļinu Ukrainā, Ziemeļkaukāzā, Baltkrievijā, Aizkaukāzā, Centrālāzijā un Volgas apgabalā; no 1934. līdz 1938. gadam Sinovjeva, Bucharina un Jagodas atklāta opozicija, Staļina tuvākā drauga Kirova nogalināšana, Tuchačevska sazvērestība; no 1939. gada sistēmatiski atklāja sazvērestības grupas visās Padomju Savienības malās, pat komūnistu partijas centrālkomitejā; 1941. un 1942. gadā notika bruņotas sacelšanās pret Staļinu Krimā un Ziemeļkaukāzā.

Visas šīs sazvērestības apspieda ar visielāko nežēlību. Laiku no 1934. līdz 1938. gadam katrs atceras kā tumšāko visā Krievijas vēsturē. Staļins parādīja tādu cietsirdību, kuras priekšā Jānis Briesmīgais varētu saukties par viscēlāko humānistu. Un tomēr, saka pulkvedis Tokājevs, arī tagad Padomju Savienībā ir grupas, kas vada kustību pret Staļinu. Tās tikai kļuvušas piesardzīgākas un varbūt uz ārieni savu darbību izpaudīs vienīgi tad, kad radīsies patiesi izdevīgi apstākļi.

Vienprātības un vienības mīts Padomju Savienībā nav nekas cits kā Kremļa parastā, melīgā propaganda. Visa vara, kas ir daudz lielāka par absolūto monarchu un valsts prezidentu varu, atrodas politbiroja rokās. Tajā ir 10 pastāvīgo locekļu un 3 kandidāti, tātad pavisam 13 cilvēku. Staļins ir pats varenākais un nozīmīgākais. Neapšaubāmi viņš ir stiprākais raksturs, piedzīvojumiem bagātākais un bīstamākais. Molotovu pulkvedis Tokājevs raksturo par lielāko nodevēju un oportūnistu. No visiem politbiroja locekļiem Mikojans ir gudrākais un vislabāk informētais. Viņu varētu uzskatīt par īstu valstsvīru. Par pilnīgām nullēm Tokājevs nosauc maršalu Vorošilovu un Šverņiku, kam, starp citu, arī vismazākā vara.

Staļina tuvākais draugs politbirojā ir Berija, kas vada visu padomju terrora mašīnu, jo viņš vienlaicīgi ir iekšlietu un drošības (lasi čekas) priekšnieks. Kā politiķis Berija ir pilnīgi nenozīmīgs, kas par savu augsto stāvokli pateicīgs vienīgi Staļinam. Nav jāaizmirst, ka šie abi vīri ir gruzīni. Berija ir Staļina personīgais sargs politbirojā. Ja kāds uzdrošinātos teikt kaut vienu vārdu pret „mīļoto vadoni", tūlīt iedarbotos visa Berijas terrora mašinērija. So abu vīru kombinācijām vistuvāk stāv trešais gruzīnis Mikojans, ārējās tirdzniecības ministrs. Viņš ir patiess Staļina draugs un šo abu vīru bloks pievienojies laikam aiz personīgajām antipatijām pret Molotovu.

Staļina, Berijas un Mikojana blokam var pieskaitīt vēl divus vīrus, kas patiesībā uzskatāmi vienīgi par balstu. Tas ir maršals Vorošilovs un Chruščevs. Viņi pieder to cilvēku katēgorijai, kas vispirms apskata katra dokumenta parakstu, ko viņiem noliek priekšā. Ja to gadījumā parakstījis Staļins, tie bez apdomāšanās un bez jebkādiem iebildumiem paraksta līdz. Vorošilovam un Chruščevam Staļins ir nemaldīgs kā Dievs. „Ģeniālā vadoņa" nāve neapšaubāmi būs kapu zvans arī abiem minētajiem vīriem. Šī bloka vienīgais vājais punkts ir tas, ka Staļins ir tik vecs.

Otra spožākā zvaigzne pie padomju varas debesīm ir Molotovs, ko Tokājevs uzskata par vislielāko meli Krievijā. Šis cilvēks gatavs melot katrā laikā, tā kā rodas šaubas, vai viņš maz kad patiesību vispār saka. Bez tam Tokājevs šaubās, vai pasaulē ir otrs ārlietu ministrs, kura politika būtu tik divkosīga. Pēc Staļina Molotovs Padomju Savienībā ieņem otru atbildīgāko vietu. Nav jāaizmirst, ka politbirojā par vadoņiem padara un Molotova karjēru sagatavoja pats Staļins, kas, droši vien, tagad to nožēlo. Bet nu ir par vēlu, lai Molotovu nobīdītu pie malas.

Neviens no padomju varenajiem nav slavējis Staļinu tik lielā mērā kā Molotovs. Kopā ar Kirovu viņš bija pirmais, kas sāka runāt par „ģeniālo vadoni". Tagad tā kļuvusi par stereotipu frazi arī amata apzīmējumos. Tokājevs domā, ka neviens cilvēks pasaulē tā nevēlas Staļina nāvi kā Molotovs, lai beidzot tiktu viņa vietā, kas tam loģiski pienāktos. Arī Molotovam ir savi atbalstītāji politbirojā. Tādiem pieskaitāms Voznesenskis, Bulgāņins un Kosigins. Bez tam Molotovam ir ļoti daudz piekritēju komūnistu jaunajā ģenerācijā, kas vēl nav aizsniegusi padomju hierarchijas kalngaļus.

Pēc Tokājeva pārliecības, Staļins par savu pēcnieku ar oficiāli izraudzīs Molotovu. Iespējams, ka šādam iznākumam pretojas Maļenkovs, bet viņam vēl nav tās kvalifikācijas, kas nepieciešama pilnīgas varas sagrābšanai. Lai tas notiktu, Maļenkovam vajadzētu rīkoties tāpat, kā rīkojās Staļins 1924. gadā pēc Ļeņina nāves. Vēl paliek Andrejevs, kas ir vienīgais Trocka piekritējs, kuram laimējies noturēties tik ilgi politbirojā. Bet tā kā viņa stāvoklis vienmēr ir apdraudēts, maz ticams, ka pēc Staļina nāves viņš varētu sagādāt Molotovam kādas grūtības.

Valentīns Pelēcis

Jozies spītniek!

Raugi·
Zvaigžņāji mirguļo blāvi.
Sarkanām pātagām kāvi
Bēguļus vajā un peŗ —
Ar krustiem āj jodaļas kaislas
Milzušas nešķistās vaislās!
Draugi,
— Vairogi pamesti rūs . . .

Vīri, kas būs!
Vai ar delamo kaiti
Visi aiziesit jūs?
Kam cietās ozolu milnas,
Kad dvēs'les, kā slāpdamas dzilnas
Bulā elso un brēc!

Jozies, spītniek, un lūko —
Pasaules augstākā kalnā,
Velns kā dzegūze kūko!
1. II. 49.

Blakus adītiem sieviešu svīteŗiem un pulloveŗiem modē arī rupja adījuma jakas ar kabatām.

ŽURNĀLISTS TĒLO VIESNĪCAS PĀRVALDNIEKA PALIGU

Visa Hanovera smejas par kāda laikraksta reportieri, kas divas dienas tēlojis viesnīcas pārvaldnieka palīgu, lai varētu iepazīties ar Zāras Leanderes privāto dzīvi. Pēc tam, kad viņš divas dienas aktrisi bija novērojis viesnīcā, tas varējis ziņot, ka viņa „mājās" valkā iesarkanu rīta mēteli, dzer konjaku ar zodu, izsmēķē 40 amerikāņu cigaresu dienā un ir 1,78 m gara. Bez tam viņai esot divi pieauguši bērni. Cik veca esot Leandere, to žurnālists tomēr neesot varējis noskaidrot.

Kad Zāra Leandere izlasījusi ziņojumu laikrakstā, viņa vispirms smējusies un tad piezvanījusi redakcijai, lai apprasītos, vai „viesnīcas pārvaldnieka paligs", kas palīdzējis viņai iekārtoties, nevarētu atnākt vēlreiz, lai palīdzētu viņai viesnīcu atstāt.

NSZ

Ilona Leimane

MELNAIS KRAUKLĒTĀJS

FRAGMENTS NO ROMĀNA „MĀTES CILTS"

Mēris bija varens un izdarīgs virs. Viņš gāja, kājas cirzdams un kapādams. Iesākumā lēnām, bet tad arvien ātrāk un steidzīgāk, līdz visbeidzot uzsāka plosīties kā negants zvērs. Neviens gudrinieks, neviena zintniece nevarēja to ar suņiem no sētsvidus aizpucināt. Izrāvis savus ilkņus no jaunavas siltajām miesām, tas cirta tos vīra raženajā augumā, un, ne aci nepamirkšķinājis, uzbruka kuslam zīdainim tīrā, iesildītā šūpulī.

Nodarījis savu varas darbu vienā vietā, Mēris joņoja tālāk, aizkozdams ceļā katru, kas bija pa kājām. Izlumuši, tārpu izurbināti miroņi gulēja gar grāvmalēm, un neviena nebija, kas tos aprok. Pagasta līķu bedēji bija jau sen beigti pakrituši neaizmesta kapa malā, un tos vēl joprojām sīkdamas un dzingstēdamas aplidoja mušas un visvisādi spārnaini ēdoņas.

Pāri laukiem un pagalmiem stindzēja baigs klusums. Smacigo, nāves pilno gaisu tikai laiku pa laikam sadrebināja melnie kraukļu bari, kas, griezdamies ap maitām, badīgi ķērca „krā . . . krā . . ."

Pļavas un dārzus, kur vēl nesen līkņājās cilvēki, aiztīkloja zirnekļu pelēkie audumi. Mājas bija izmirušas tukšas, logi aizskrējuši mežos. Suns durvpriekšā grauza saimnieka kaulus. Krauklis, istabas jumtā uztupies, brēca „krā . . . krā . . . kur cilvēki, tur miroņi . . ."

Dzīvais slēpās no dzīvā un vairījās no mirēja.

Nāves bailēs cilvēka sirdsprāts bija kļuvis ļauns un apmaukts.

Virs bēga no sievas, sieva pameta vīru. Auglis nelaikā atšķirās no mātes miesām, un kraukļi knābdamies to aprija. „Krā . . . krā . . . kur maita, tur kraukļi . . ."

Pūta grozīgi vēji un dzina virsū nelabu smaku dzīvajam, kas, purva sūnās iekašājies, gulēja un nepacietīgi gaidīja briesmīgās sērgas beigu galu. Viņa acis bija gurdas un smagas, locekļi kā noņemti. Sirds krūtīs raustījās kā cilpā sakerta irbe, un cilvēks savās bailēs nezināja, vai tās dzīvības vai nāves raustas. Pāri spurainiem priežu cekuļiem, spārnus švīkstinādams, laidelējās melnais krauklētājs un, kā vecs burvis burdams, krākāja „krā . . . krā . . . kaut mēris tevi nokautu . . ."

Nakti, kad tumsa kā sēru drēbe pārklājās zemei, vilki saslietām ausīm izžūkstījās no mežiem aprīt saosto barību. Pamanījuši lapsas un suņus jau plūcamies ap uzcerēto ēsmu, krēpainie mežinieki jo nikni uzbruka maitēžiem un platu rīkli ielocīja visus pēc kārtas savos vēderos. Tad smagi un pilni, astes svaidīdami, tie atkal pazuda.

Melnais krauklētājs, snauzdams egles zarā, sirdīgi iekrācās „krā . . . krā . . . burvis buŗ . . . skaugis skauž . . . nevēloņa nenovēl . . ."

Viss apvidus bija mēms un pamiris. Dzīvība kā vāra zālīte negaisa brīdī gulēja, pierāvusies zemei, un aizturētu elpu klausījās Mēra dunīgos soļos. Kā nievīga atbalss melnais krauklētājs tiem atbrēca „krā . . . krā . . . kas beigts, tas beigts . . ."

Krauklis bija koši melns, un visi viņa brāļi tādi paši. Viņš nīda cilvēku dzimumu no mazām dienām. Gaŗkājainais, uzpūtīgais ērms bija uzkundzējies pārējiem radījumiem un tos vienmēr apspiedis. Krauklis priecājās, ka Mēris viņa lepno garu tagad bija salauzis. Viņam vareni patīka, ka cilvēks nāves bailēs bija kļuvis gļēvs un drebelīgs un smilkstēja kā pēdējais vārgulis sētmalē.

Krauklētājs tīksmīgi izpleta spārnus, savēcināja tos un, priecīgi iekārkdamies, pacēlās gaisā. Viņam bija apnicis diendienā turēties brāļu barā. Lidodams uz savu roku, viņš varēja pamatīgāk apvērot pasauli un lēnā garā atknābāt no maitām gardākos kumosiņus.

Krauklis nodrebēja no nagiem līdz astgalam. Tad, it kā sevi nomierinādams, iebrēcīs krā . . . krā . . . Izknābt aci . . . Papriekš vienu . . . tad otru . . . Cik gan tas reizē bija skaisti un briesmīgi . . . bet tā tas bija vajadzīgs. Sastapšanās ar beigta smirdekļa šķidīgo skatu iedzina vienmēr viņa kraukļa sirdī briesmīgu nepatikšanu . . . Katru tādu mironi, kam acis vēl bija pierē, apvēdināja kāda sevišķa godība, kāds sevišķs spēks . . . Lai šo pārākumu nomazinātu, vispirms bija jāizknābj acis . . . Ne ikviens, kas atšautām kājām gulēja ceļa malā, bija putniem un zvēriem aprijams . . .

Krauklim notirpa sirds. Pirmie cirtieni acīs bija tiešām šaušalīgi . . . bet tie cēla viņa pašcieņu. Viņš ar savu knābi pielīdzināja cilvēka, visas radības dižbajāra, atliekas vienkāršam maitas gabalam.

Ai, kā viņš nicināja šo cilvēku. Tā nonievāšana un pazemošana darīja viņu laimīgu. Viņš varēja daudz augstāk un tālāk skriet. Un to visu viņš nu tagad bija papilnam izbaudījies.

Krauklim uznāca pēkšņs reibums. Galvā kaut kas ietikšķējās un iešņācās. Bet viņš par to daudz neraizējās, viņš savu kaiti zināja. Pēdējā maltītē tas bija par vairāk iekampis trekno, tārpiem pārbagāto barību. Viņam derēja mazliet atvilkt elpu.

Lielu mežu vidū krauklis piepeši pamanīja cilvēku mītni. Daudz nedomādams, viņš steidzās turp un aizdusies noplaka uz akas staba. Ierāvis krūtis pāris malkus spirdzigā gaisa, viņš, it kā izskalodams rīkli, zemā balsī iekārkājās un tad sāka izšņokāt svešo pagalmu.

Ātrumā appētītie sīkumi melno krauklētāju nepatīkami pārsteidza. Laukumiņš ap ēkām bija tik tīrs kā ar mēli nolaizīts. Gaiss bija dzedrs, pa zemi nevēlāties ne mušu aplipināti līķi, ne smirdīgi gaļas gabali. Tik mierīgu dzīves tecēšanu viņa jau sen nebija vērojis. Iz dūmeņa debesis gausi vilkās lāsmaini dūmu stiebri, ķēdes suņa būdas priekšā ķircinājās ar deglainu vistu, govs iegūlusies kūtsdurvis, ticīgi gremoja savu gremojamo. Viņa acij bija skaidri saskatāms, ka šai aizvējīgā kaktā dzīves iekārtu un visas būšanas joprojām noteica cilvēks.

Ļauna sāpe iedūra melnajam putnam kā dzelonis. Kas gan āle te bija par ļaudīm, kurus pats Mēra lielskungs bija varējis apžēlot?

Krauklis, līdz pēdējam sasprindzināts, tupēja staba galā un gaidīja.

Piepeši, ar miltu vāceli rokā, pagalmā izdīga jauna sieviņe. Augumu cildi grozīdama, viņa lēni tuvojās akai.

Krauklis pēkšņumā nepaguva ne iekārkties. Uz āru izgrieztām acīm viņš mierīgi urbās sieviņkē, kas žirgtu garu aptecēja mājas soli. No viņas augstajām krūtīm un kuplā vidukļa dzīvība izplandījās uz visām pusēm kā baltа uguns. Viņa turklāt bija arī vēl uz grūtām kājām.

Melnais krauklētājs aiz riebas gandrīz vai apvēmās. Sieviņkene bija ista sēkliniece un cilvēku dzimuma stiprinātāja. Viņā lūkojoties, tas arvien vairāk sāka sajust savu niecību un nespēja nemaz vairs saslieties pirmākajā varenībā. Arī paņirgt pašam par sevi trūka spēka. Bet nīstā cilvēcene kustējās gar aku, gar ūdens toveŗiem, jaucās tur un laistījās un bija pati sevī tik sīksta kā neizdeldējama sēkla. Turklāt vēl tā prata, gluži kā kāda burve vai ragana, viņa acupriekšā visādi mainīties un pārvērsties. Brīžiem tā bija kā gatava plūme, kuŗai brieduma pampums taisās iepliest vēderu, brīžiem kā garda, biezi apziesta krējummaize, bet brīžiem tā izskatījās tik cieta un spītīga kā pa akmeņu starpu izdzinusies zāle.

Tādā dzīvības pārpilnumā krauklim aptrūkās dūšas vēl ilgāk blenzt. Pagalam sašļucis, viņš ievilka galvu spalvās un domāja — jā, nekā darīt, cilvēks tomēr pāraks par maitēdi . . .

Taču pēc maza laiciņa putns atkal izslējās taisns. Sieviņke stāvēja kūtsgalā, viņa patlaban stiepa roku pēc spožās linu kāstavas, kas bija uzžauta uz otrādi apsviestu ecēšu zariem.

Krauklī sagrāba bezdibenīgs izmisums. Pēdējiem spēkiem savingrinājis spārnus, viņš aizšmiegtām acīm triecās lejā no akas staba uz ecēšām . . . „Krā . . . krā . . . kas beigts, tas beigts . . ."

Gaigala iekliedzās. Melnais putns, ieskriedams ecēšās, bija viņu pārliekam izbiedējis. Kur tāds aplamnieks gadījies, kur ne?

Rūpīgām rokām viņa noņēma krauklī no asajiem zariem un, to mīlīgi apglaudīdama, noķukstēja — nabaga krauklis . . . Tumšsarkani asins pilieni spiedās no putna melnajām krūtīm, galva ļengani nokarājās uz leju.

Krauklis atpleta rīkli, it kā gribēdams ieķērkties „nabaga krauklis . . . neizdeldējamais cilvēku dzimums . . ." bet tai vietā tikai noraustījās un bija pagalam.

SLUDINĀJUMI

†

Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieks un pensionēts kārtībnieks

AUGUSTS SLEKENIČS

dz. 1893. g. 6. decembrī, miris 1949. g. 3. februārī. Apbedīts Veidenes pilsētas kapos.

Viņu dārgā piemiņā paturēs dēls, vedekla un mazdēls Vācijā, sieva, dēls un meita dzimtenē.

†

S. g. 14. janvārī pēkšņi aizgājis Dieva mierā mans sirsnīgi mīļotais, gādīgais vīrs, mans dārgais, neaizmirstamais tētiņš

Būvinženieris

Ādolfs Strautmanis

bij. Latvijas Valsts Kontroles kolēģijas locekļa korp. „Tālavija" filistrs.

Dzimis 1883. g. 20. jūlijā Sniķeres pag., apbedīts 1949. g. 18. janvārī Winnipeg'ā, Kanādā.

Es sapni par dzimteni pagalvī likšu . . .

Dziļās sērās sieva un meita Kanādā.

Sirsnīgu pateicību

izsaku Veidenes latviešu komitejai, Veidenes Daugavas Vanagu nodaļai, P. Stroda kungam un visiem pārējiem tautiešiem, kas piedalījās mana tēva

AUGUSTA SLEKENIČA

pavadīšanā uz pēdējo dusu Veidenes pilsētas kapos 7. II. 49. (135)

Dēls

UZMANĪBU!

Vēl iespējams pasūtināt

vēsturnieka V. Lamstera grāmatu

„IEVADS LATVIEŠU STILA VĒSTURĒ"

(tekstā un atsevišķās tabulās vairāk kā 600 senlietu zīmējumi). Izsūtu uz pēcmaksu par DM 15.—, ieskaitot sūtīšanas izdevumus. Pasūtinot vairāk kā 5 eks. reizē — 20% atlaide.

E. MILLERS,

(14a) Stuttgart - Sillenbuch,

Treitschkestr. 7. (131)

ANDR. OZOLIŅA grāmatnīcas jaunā adrese:

(24b) Eutin/Holst., DP Camp

Piedāvā:	DM
Mālkalna Kīmija, ģimnaz. un pašmāc.	5,—
„Tēvu valoda" 3 kl. (lasāmgrāmata) . .	4,—
Grāfa Bernadotes, Beigas	6,—
Zīverta Tīrelpurvs un Rakte	2,—
Dr. Bīlmaņa Zviedrijas vēsture . . .	3,50
1946., 1947. g. „DAUGAVAS" kompl. ā 14.—	
Prop. kart. Āiz dzelzs priekškara . . .	0,20
Dub. pastkartes ar Latv. ģērboni . . .	0,40

(Pēd. 6 izdev. uz laba Zviedr. papīra!)

(122)

„LATVIJAS" ABONEMENTS,

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtīgot kolektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama: „Latvijai". (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

Sīnis dienās iznāks rotātora technikā

52 LATVIEŠU TAUTAS DEJAS

Krājumā ievietoti pilnīgi deju apraksti, mūzikālais pavadījums (klavierēm) un paskaidrojumi ar schēmatiskiem zīmējumiem.

Grāmatas cena DM 5,50, ar pēcmaksu DM 6,20. Kolektīviem pieprasījumiem (sākot ar 5 eks.) izsūtīs ar uzlīktu pēcmaksu un 15% atlaidi.

Pasūtinājumus lūdzu adresēt (129)

Edv. Ritsikam,

(14a) Esslingen/N., Hindenburgstr. 35.

LATVIEŠU STUDENTU CENTRĀLĀ SAVIENĪBA

rīko

mantu loteriju

trūcīgo latviešu studentu pabalstam.

Izloze notiek 1949. g. 27. febr. Virclurgas Centrālā latviešu nometnē.

Loterejas biļetes cena DM 0,50. Galvenie laimesti: foto aparats, radio aparāts, rokas pulkstenis, vērtīgas grāmatas, mājturības priekšmeti. Laimestus varēs saņemt sākot ar š. g. 5. martu Heidelbergā, Karlsruher Str. 70 pie L.S.C.S. saimniecisko lietu referenta, personīgi vai piesūtot laimējušo loterejas biļeti pa pastu. Laimējušo ložu sarakstu izsludinās latviešu trimdas presē.

Loterejas biļetes dabūjamas vietējās studentu biedrībās. (104)

L.S.C.S.

JŪRNIEKI!

Vai kāds no jums nevēlētos pārdot „navigācijas" un „astronomijas" grāmatas un krievu valodā „parochodnija tablicu . . . par arī pa ziņot, kur tādas būtu dabūjamas. K. Tilts: (13b) Berchtesgaden, „Insula". (139)

LATVIA
Latvian Newspaper
Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorization Number USFOR 196. Publisher and Editor: Kārlis Zariņš. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Ludw.-Pl. 7. Circulation: 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/D., Dambacher Zimmermannstr. 2.

Grieķija Eiropas Pakts no Gibra

Lai gan pēdējo 24 stundu ... notikumiem, Atlantika ... mās sanākšana šai nedēļā ... 1949. g. politisko sezonu, bet laik... lūkojamā ilgtermiņā 1950. gadā. ... parakstīšanu var runāt ar lielā ... lietu ministra Langes paskaid... bagreeš, kas, pa divi lāgi bal... Āzijas no Skandināvijas bloka, ... vairs šaubu, ka Norvēģija pie... sabiedrotajiem un ka tās atbilde Mas...

Norvēģija gājusi vēl soli tā... Otrdienas preses konferencē ... Lange paskaidroja, ka Norvēģija ... dalīsies arī Eiropas padomē Bri... un ka, pēc viņa domām, šobrīd Sk... dināvijas ūnijai lielas nozīmes ... būtu ASV ārlietu ministrs Ečes... esot viņam paskaidrojis, ka Nor... ģija saņems no ASV visus vajad... gos ieročus, bet ieroču esot tik m... ka, piem., Skandināvijas blokam ... t. i., arī Zviedrijai tos piešķirt. ... varētu. Ar šo Lange-s paskaidro... mu Skandināvijas trejsavienībai ... atsevišķam reģionālam drošības ... ļaunam praktiski pārvilkta svī... Tai pašā laikā Dānijai atgādināts ... ķirties ārpus — vai nu saņemt re... palīdzību un drošību no ASV, ... arī palikt pie platoniskās neitrāli... tes un nedrošības.

Visas pazīmes rāda, ka Dānija, ... reiz jau piedzīvojusi sveša va... okupāciju, ies pa Norvēģijas pēdā... un Zviedrija viena paliks ārpusē.

Tai pašā laikā tiklab Vašingt... kā Londonā turpinās intensīvas ... spriedes. Ečesons otrdien pie se... bija līdzās Kanādas un Rietumei... pas valsts vēstniekus. Bevins ne... pa sīkumā trīs reizes pieņē... Grieķijas ārlietu ministru Caldari... ka mūju premjēram izklāstīja sav... plāns par Vidusjūras pakta izv... dināt. Caldaris domā, ka Angli... un Francijai jāorganizē reģion... aizsardzības sistēma visā Vidus...

Ja Sarkanarmija okupēs Franciju, komūnisti to apsveik

Francijas komūnistu partijas ... ģenerālsekretārs Moriss Torēzs centr... komitejas priekšvēlēšanu sanāksm... otrdienas vakarā, atbildot uz kā... jautājumu, ietelpa Francijas arm... jai dezertēt, ja sāktos karš ar P... domju Savienību. „Ja kritiskais b... dis iestātos," teica Torēzs, „un s... kumā armija būtu spiesta nākt atb... vot Rietumeiropas strādniekus ... kapitālistu jūga, tad katra fran... komūnista pienākums būtu apsve... urvarētāju sarkano armiju, tāpat ... to otrā pasaules karā darīja Poli... Bulgārijas, Rumānijas un Dienvi... slavijas brīvās tautas."

Šis Torēza ciniskais uzaicinājum... franču armijai dezertēt Parīzē ra... jis ļoti asu reakciju. Prese vaicā, ... kādām tiesībām valdība pielaiž šā... bīstamu armijas morāles graušan... Torēzu sauc par Francijas kvislin... Pieprasīta parlamenta interpellāci...

„Sarkanarmijai jābū trauksmes stāvokli saka Bulgāņins

Padomju Savienības aizsardzīb... ministrs Bulgāņins Sarkanarmi... gada dienā izdevis uzsaukumu b... spēkiem, aicinot tos būt ... pārtrauktā kaujas gatavībā. „Am... rikāņu agresīvā politika nepārpro... mi rāda, ka ASV gatavo karu p... Padomju Savienību," tetcis Bul... nins. „Ikvienam karaviram nep... traukti jābūt trauksmes stāvo... gatavam ik brīdi ķerties pie ie... ēkiem."

Sarkanarmijas gada dienu atzīm... ļa arī visās satelitvalstīs. Pat B... gradē notika spoža parāde, pieda... ties Dienvidslavijas kompartijas a... stākļiem vadītājiem un padom... delegācijai. Albānijas galvaspils... Tirānā atklāja milzīgu Staļina p... minekli. Varšavā vairāku padom... ģenerāļu pavadībā ieradās maršā... Rokosovskis. Otrdienas vakarā ... tam bija ilgas apspriedes ar Poli... valsts prezidentu. Trešdien Ro... sovskis ar svītu izlidoja nezinā... virzienā.